

รายงานการวิจัย

การพัฒนาแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูของกลุ่มวิชาชีพครู

A development of the teacher professional scale.

นางสาวอุไร จักษ์ตรีมงคล

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

พ.ศ. ๒๕๕๗

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู สำหรับประเมินระดับความสามารถด้านวิชาชีพครูของผู้ที่กำลังศึกษาและสำเร็จการศึกษา สาขาทางการศึกษา โดยตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูที่สร้างขึ้น รวมทั้งสร้างเกณฑ์ปกติเพื่อแปลความหมายคะแนน กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตและนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 2,463 คน ที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูตามกรอบแนวคิดของ Bonni Gourneau ซึ่งประกอบด้วย ความมีเมตตา กรุณา และปรารถนาดีต่อผู้อื่น การรู้จักแบ่งปันความรับผิดชอบ การเข้าใจและยอมรับผู้อื่น การมีความรักที่จะแบ่งปันความรู้ให้ผู้อื่น และการส่งเสริมให้ผู้อื่นมีความคิดสร้างสรรค์ เครื่องมือมีลักษณะเป็นแบบวัดชนิดสถานการณ์ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

ผลการศึกษาพบว่าแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่น (α -Coefficient) เท่ากับ .731 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมในแต่ละคุณลักษณะ อยู่ระหว่าง .338 ถึง .626 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ มีข้อคำถามหรือสถานการณ์ที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์จำนวน 27 ข้อ การวิเคราะห์หาหลักฐานเพื่อยืนยันคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงสภาพ พบว่าผู้ที่ศึกษาวิชาชีพครูมีคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูสูงกว่ากลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการสร้างเกณฑ์ปกติพบว่าคะแนนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 330 – 419 สามารถแปลงเป็นคะแนนที่ปกติเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างบุคคลได้โดยมีค่าคะแนนที่ตั้งแต่ 3.04 – 73.90

Abstract

This research aimed to construct a teacher professional scale and to determining the quality of the scale including to provide norm criteria of the scale. The sample was a number of 2,463 undergraduate students in Thailand who were selected by multistage sampling method. The research tool was 3 options of 30 situation's teacher professional scale that construct from Gourneau's five attitude of effective teachers: 1) Demonstrating Caring and Kindness 2) Sharing Responsibility 3) Sensitively Accepting Diversity 4) Fostering Individualized Instruction and 5) Encouraging Creativity

The results of the study showed that: the scale reliability was 0.731 and the item - total correlation between .338 - .626. Concurrent validity study showed that educational undergraduate students had average scores obtained by the measurement of the teaching profession scale than those who did not learn in education faculty and educational undergraduate students in year 5 had the average score obtained by the measurement of the teaching profession scale than those who study year 4 significantly. The local norm in T score was showed at T3.04 – T73.90

สารบัญ

หน้า

บทสรุปผู้บริหาร	i
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
วิชาชีพครู	7
แบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู	14
คุณภาพของเครื่องมือวัด	22
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
การตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)	37
ตรวจสอบคุณภาพความเชื่อมั่น ค่าความสอดคล้องภายใน และค่าอำนาจจำแนก	38
การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงสภาพ (Concurrent Validity)	42
เกณฑ์ปกติ	45
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	47
บรรณานุกรม	52
ภาคผนวก	55

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	คุณลักษณะ พฤติกรรมหลัก และพฤติกรรมบ่งชี้ด้านมีคุณธรรม จรรยาบรรณ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	16
2	เกณฑ์การแปลความหมายค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ	22
3	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	31
4	จำนวนสถานการณ์ในแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูภายหลังการ ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา	37
5	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อของแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู ระหว่างคะแนนประจำข้อกับคะแนนรวมแต่ละคุณลักษณะ	39
6	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู ระหว่างกลุ่มที่มีคะแนนสูงและคะแนนต่ำ	40
7	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู ระหว่างกลุ่มที่เรียนวิชาชีพครูกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เรียนวิชาชีพครู	43
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู ระหว่างกลุ่มที่เรียนวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 กับกลุ่มที่เรียนวิชาชีพครูชั้นปีที่ 4	44
9	เกณฑ์ปกติของแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู	45
10	เปรียบเทียบกรอบแนวคิดคุณลักษณะวิชาชีพครู	49
11	ผลการประเมินความสอดคล้องของสถานการณ์และตัวเลือกจาก ผู้เชี่ยวชาญ	57
12	ค่าน้ำหนักคะแนนการตอบ	70

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูของกลุ่มวิชาชีพครู” ได้รับทุนอุดหนุนในการทำวิจัยจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้ก็เพื่อสร้างแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู สำหรับประเมินระดับความสามารถด้านวิชาชีพครูของผู้ที่กำลังศึกษาและสำเร็จการศึกษาในสาขาทางการศึกษา โดยตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูที่สร้างขึ้นด้วยวิธีการที่เป็นมาตรฐานและน่าเชื่อถือ รวมทั้งสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) เพื่อแปลความหมายคะแนนของแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูที่สร้างขึ้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนทั้งสิ้น 2,463 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้การสุ่มแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิผสมกับการสุ่มแบบกลุ่ม (Stratified cluster sampling) โดยแบ่งจังหวัดทั้งหมดออกตามภาคภูมิศาสตร์ ได้แก่ ภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ แล้วสุ่มจังหวัดจากแต่ละภาค

ขั้นที่ 2 ในแต่ละจังหวัดเลือกมหาวิทยาลัย/สถานศึกษาที่สอนวิชาชีพครูมา 1 แห่ง เป็นการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling)

ขั้นที่ 3 ในแต่ละสถาบันการศึกษา สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

เมื่อสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนข้างต้น จะได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 2 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการหาคุณภาพเครื่องมือ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 990 คน ประกอบด้วย

1.1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการหาค่าอำนาจจำแนก ค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม และค่าความเชื่อมั่น ได้แก่ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาวิชาชีพครูจำนวน 624 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพ ได้แก่ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาวิชาชีพครูจำนวน 142 คน นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครูจำนวน 86 คน และนักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทยที่ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครูจำนวน 112 คน

2. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสร้างเกณฑ์ปกติ ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีด้านการศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาทุกภูมิภาค ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 1,563 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดของ Bonni Gourneau (2005) ซึ่งประกอบด้วย ความมีเมตตากรุณา และปรารถนาดีต่อผู้อื่น (*Demonstrating Caring and Kindness*) การรู้จักแบ่งปันความรับผิดชอบ (*Sharing Responsibility*) การเข้าใจและยอมรับผู้อื่น (*Sensitively Accepting Diversity*) การมีความรักที่จะแบ่งปันความรู้ให้ผู้อื่น (*Fostering Individualized Instruction*) และการส่งเสริมให้ผู้อื่นมีความคิดสร้างสรรค์ (*Encouraging Creativity*) มี

ลักษณะเป็นแบบวัดชนิดสถานการณ์ 3 ตัวเลือก ซึ่งสถานการณ์ที่กำหนดให้นั้นมีคำตอบหรือทางเลือกที่จะตอบ 3 แบบ ให้ผู้ตอบระบุว่าสิ่งใดที่คิดจะทำเมื่อประสบเหตุการณ์นั้น ๆ โดยให้ตัดสินใจว่า จะเลือกลำดับแรกซึ่งสามารถแก้ปัญหาหรือเป็นวิธีที่ดีที่สุด ลำดับที่สองคือการแก้ปัญหาที่สามารถใช้ได้รองลงมา และลำดับสามซึ่งอาจจะเป็นการแก้ปัญหาที่อาจจะได้ผลน้อยที่สุด จำนวน 30 ข้อ

ผลการศึกษาพบว่า

1. สถานการณ์และตัวเลือกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 39 สถานการณ์ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC : Index of Item Objective Congruence) จำนวน 33 ข้อ เนื่องจากแต่ละสถานการณ์มีความยาว ผู้วิจัยจึงคัดเลือกสถานการณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ เพียงคุณลักษณะละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ

2. ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของทั้ง 30 สถานการณ์ที่วิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -Coefficient) มีค่าเท่ากับ .731 ส่วนการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องภายใน เพื่อตรวจสอบคุณภาพรายข้อว่าข้อคำถามหรือสถานการณ์แต่ละข้อวัดคุณลักษณะเดียวกันหรือไม่ ผู้วิจัยตรวจสอบโดยใช้วิธีวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนประจำข้อกับคะแนนรวมของแต่ละคุณลักษณะ (item-total correlation) พบว่าสถานการณ์ทั้ง 30 สถานการณ์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมในแต่ละคุณลักษณะ อยู่ระหว่าง .338 ถึง .626 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ

3. การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกด้วยการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีคะแนนสูงและกลุ่มที่มีคะแนนต่ำด้วยการวิเคราะห์สถิติเปรียบเทียบที (t-test) พบว่า มีข้อคำถามหรือสถานการณ์ที่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและคะแนนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่แสดงว่าสามารถจำแนกผู้ตอบที่มีความสามารถทางวิชาชีพครู และผู้ตอบที่ไม่มีความสามารถทางวิชาชีพครูหรือมีความสามารถน้อย จำนวน 27 ข้อ ยกเว้นสถานการณ์หรือข้อคำถามที่ 7, 16 และ 28 ที่คะแนนเฉลี่ยรายข้อระหว่างกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและคะแนนต่ำไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การวิเคราะห์หาหลักฐานเพื่อยืนยันคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงสภาพ (Concurrent validity) ผู้วิจัยทดสอบสองครั้ง โดยการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่เรียนวิชาชีพครูและกลุ่มที่ไม่ได้เรียนวิชาชีพครู และการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 และกลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 4 พบว่า ในภาพรวมนั้นผู้ที่ศึกษาวิชาชีพครูมีคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูสูงกว่ากลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. คะแนนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 330 – 419 สามารถแปลงเป็นคะแนนที่ปกติเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างบุคคลได้โดยมีค่าคะแนนที่ตั้งตั้งแต่ 3.04 – 73.90

จากผลการศึกษาที่ได้ สรุปว่าแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูที่สร้างขึ้นมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่ามีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์และกรอบการสร้างที่กำหนดไว้ แต่ทั้งนี้การประเมิน

ความสามารถทางวิชาชีพครูที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นเพียงการประเมินคุณลักษณะเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงหวังให้แบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นส่วนประกอบหนึ่งของการประเมินความสามารถทางวิชาชีพ เนื่องจากความสามารถด้านอื่นก็มีความสำคัญไม่ด้อยไปกว่ากัน เช่น ความสามารถในการสอน ความสามารถทางภาษาและการสื่อสาร เป็นต้น

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความสามารถทางวิชาชีพครู หมายถึง สมรรถนะของบุคคลที่จำเป็นในการประกอบอาชีพครู โดยทั่วไปแล้วมีความเชื่อว่า อาชีพชั้นสูงเท่านั้นจึงจะได้รับเกียรติให้ถือว่าเป็นวิชาชีพ "ไกรนุช ศิริพูล (2531: 131) "ได้อธิบายลักษณะของวิชาชีพ (Professional) ไว้ดังนี้

- 1.ต้องมีเนื้อหากว้าง มีวิธีการเฉพาะ
- 2.ต้องใช้วิธีแห่งปัญญา ต้องได้รับการศึกษาอบรมเป็นระยะเวลาานพอสมควรอย่างน้อย 4-5 ปี
- 3.วิชาชีพนั้นจะต้องเป็นบริการที่ไม่เหมือนใคร ไม่ซ้ำซ้อนใคร
- 4.ต้องมีกฎเกณฑ์แห่งจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นของตนเอง
- 5.มีความอิสระในการวิจัยในการให้บริการของตนเอง เช่น จะสอนอะไร จะสอนอย่างไร ถือว่าเป็นศิลปะของครูผู้สอน

6.มีพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ควบคุมอยู่

เห็นได้ว่าอาชีพครูจัดเข้าเป็นลักษณะของวิชาชีพเช่นกันเพราะพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 ได้ระบุว่า ผู้ปฏิบัติการสอนคือผู้ที่ปฏิบัติวิชาชีพครู

อาชีพครูเป็นอาชีพหนึ่งที่ให้บริการแก่สังคมในด้านการพัฒนาความรู้ สติปัญญา เจตคติ ค่านิยม และคุณธรรมให้กับนักเรียน อาชีพครูจึงเป็นอาชีพที่สอนให้บุคคลสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขในทุกสถานการณ์ ผู้เป็นครูจึงต้องเป็นผู้มีความรู้ ทักษะในการสอน มีคุณธรรม การประกอบอาชีพของครูจะมีผลกระทบโดยตรงต่อชีวิตอนาคตของเยาวชน และของประเทศชาติโดยรวม ในอดีต สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น อาชีพครูได้รับความเคารพยกย่องนับถืออย่างสูงจากศิษย์และชุมชน โดยได้รับการยกย่องว่าเป็นปูชนียบุคคล บุคคลหลายๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา แม้แต่ผู้ปกครองในปัจจุบันมีความเห็นว่า ในอดีตนั้นการสอนไม่เป็นอาชีพแต่เป็นไปด้วยความสมัครใจไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ ผู้สอนเปี่ยมไปด้วยเมตตาธรรม กอปรด้วยคุณธรรมสูงยิ่ง ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ครูจึงได้รับการยกย่องเป็นปูชนียบุคคล

จากแผนการศึกษาของชาติ จะเห็นได้ว่ารัฐได้เห็นความสำคัญของอาชีพครู รัฐจึงเป็นผู้จัดการศึกษาด้านการฝึกหัดอาชีพครูแต่ผู้เดียว และในด้านการให้การศึกษาอบรมเพื่อผลิตครูนั้น รัฐยังต้องการให้ครูมีลักษณะพิเศษด้านคุณธรรม จริยธรรม และต้องการให้ยึดหลักการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข อาชีพครูได้เกิดขึ้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หลังจากนั้นอาชีพครูได้เจริญเติบโตและพัฒนาเรื่อยมาและมีความก้าวหน้าตามลำดับ แต่ปัจจุบันบุคคลมีเจตคติต่ออาชีพครูแตกต่างกันออกไป สืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

เศรษฐกิจ และสังคมที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว สภาพสังคมมีแนวโน้มจะเป็นไปในรูปแบบของธุรกิจมากขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อสถานภาพอาชีพครูมากขึ้น โดยเฉพาะประสิทธิภาพการสอนและปัญหาด้านความก้าวหน้าของครู เมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่นๆ เช่น แพทย์ วิศวกร ทนายความ หรือสถาปนิก อาชีพครูในทัศนะของบุคคลอื่นมองเห็นว่ายังด้อยอยู่มาก

ความแตกต่างของสังคมทำให้มีเจตคติที่ไม่ดีต่อสถานภาพอาชีพครู ครูมักถูกวิจารณ์ไปในแง่ว่าคุณภาพต่ำ ขาดความรับผิดชอบ ไม่มีจรรยาบรรณ วินัยหย่อนยาน และครูคือผู้บอกรับหนังสือ ทั้งที่ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการศึกษาก็คือ “ครู”

ในอดีตโรงเรียนมีหน้าที่เพียงสอนเด็กให้รู้เนื้อหาวิชาเท่านั้น คนทั่วไปจึงเชื่อว่าใครก็ตามที่มีความรู้ความสามารถก็สอนได้ แต่ในปัจจุบัน การศึกษาไม่เพียงแต่ให้คนมีความรู้ความสามารถเท่านั้น แต่หมายถึงผลทางการศึกษาจะต้องให้ผู้เรียนสามารถใช้ชีวิตที่ดีขึ้น และดำรงตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ครูจึงเป็นผู้ที่มีหน้าที่พัฒนาคนโดยตรง การที่จะเพิกพลาลักษณะการเป็นครูที่ดีมีการต้นตอเป็นอันมากเนื่องมาจากการ โจมตีว่าการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันการฝึกหัดครูขาดประสิทธิภาพจึงได้บุคคลที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่ออาชีพครูหรือขาดอุดมการณ์ความเป็นครูอย่างแท้จริง เพื่อให้ชุมชนสามารถยกย่องอาชีพครูให้เป็นปูชนียบุคคล สุมน อมรวิวัฒน์ (2522: 1-3) จึงได้ศึกษาลักษณะของครูที่ดี พอสรุปได้ว่า ครูที่มีความรับผิดชอบ รักการสอน รักการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม มีคุณธรรมประจำใจ มีบุคลิกภาพที่ดี มีความคิดเป็นของตนเองและเข้ากับนักเรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลียว บุรีภักดีและคณะ (2520: 20) ที่พบว่าลักษณะของครูที่ดีต้องประพฤติดี เป็นแบบอย่างที่ดี ครูที่คนชอบมากที่สุดคือ ตั้งใจสอน เป็นกันเอง ตรงต่อเวลา มีความยุติธรรม เสียสละและมีเมตตาธรรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเจตคติต่อการเป็นครูที่ดีของ วิจิตร ศรีสะอาด (2514: 19) ที่กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่จะเป็นครูที่ดีนั้นจะต้องเป็นตัวอย่างได้ทั้งในด้านความรู้ วิชาถ่ายทอดความรู้ รวมถึงทำดีและลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นครู ทั้งนี้เจตคติของครูไม่ใช่จะมีผลต่อพฤติกรรมของครูในการสอนเท่านั้นแต่ยังมีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนด้วย ฉะนั้นครูจึงควรมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

ในฐานะที่ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาด้านการวัดผลการศึกษา และงานปัจจุบันก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับด้านการพัฒนาแบบวัดชนิดต่าง ๆ ทั้งแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความถนัดทางการเรียน แบบวัดด้านเจตคติต่าง ๆ เห็นว่าการพัฒนาแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพยังมีอยู่น้อยมาก ทั้งที่เป็นสิ่งจำเป็นในการคัดกรองบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาในวิชาชีพเฉพาะทางเพื่อเข้าสู่การประกอบอาชีพในสายงานนั้น และด้วยเหตุที่ผู้วิจัยทำงานอยู่ในสถาบันการศึกษาที่มีการผลิตครูมาตั้งแต่ในอดีตจึงเห็นว่าประเทศไทยน่าจะมีแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูที่เป็นมาตรฐานเพื่อนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินคุณภาพผู้เรียน รวมถึงผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว จึงได้ดำเนินการวิจัยเรื่องนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูที่สามารถนำไปใช้ได้จริงทั้งในด้านการประเมินผู้เรียนและผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู สำหรับประเมินระดับความสามารถด้านวิชาชีพครูของผู้ที่กำลังศึกษาและสำเร็จการศึกษา สาขาทางการศึกษา
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูที่สร้างขึ้น
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ในการแปลความหมายคะแนน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้แบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูที่ใช้ในการประเมินคุณภาพการผลิตบัณฑิตสาขาการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
2. แบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือของสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านวิชาชีพครูในการคัดกรองคนเข้าสู่วิชาชีพครูได้
3. คณะ/สาขาวิชาที่เปิดสอนหลักสูตรด้านการศึกษาสามารถใช้แบบทดสอบความสามารถฉบับนี้เพื่อประเมินบุคคลที่จะเข้าศึกษาต่อในคณะ/สาขาวิชา เพื่อให้ได้ผู้เรียนที่มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการประกอบอาชีพครูในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีที่เรียนในหลักสูตรวิชาชีพครูและไม่ใช่หลักสูตรวิชาชีพครูของสถาบันอุดมศึกษาในปีการศึกษา 2557

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้การสุ่มแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิผสมกับการสุ่มแบบกลุ่ม (Stratified cluster sampling) โดยแบ่งจังหวัดทั้งหมดออกตามภาคภูมิศาสตร์ ได้แก่ ภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ แล้วสุ่มจังหวัดจากแต่ละภาค

ขั้นที่ 2 ในแต่ละจังหวัดเลือกมหาวิทยาลัย/สถานศึกษาที่สอนวิชาชีพครูมา 1 แห่ง เป็นการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling)

ขั้นที่ 3 ในแต่ละสถาบันการศึกษา สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

เมื่อสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนข้างต้น จะได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 2 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการหาคุณภาพเครื่องมือ เป็นนิตยระดับปริญญาตรี จำนวน 990 คน ประกอบด้วย

1.1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการหาค่าอำนาจจำแนก ค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม และค่าความเชื่อมั่น ได้แก่ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาวิชาชีพครูจำนวน 624 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพ ได้แก่ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาวิชาชีพครูจำนวน 142 คน นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครูจำนวน 86 คน และนักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทยที่ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครูจำนวน 112 คน

2. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสร้างเกณฑ์ปกติ ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีด้านการศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาทุกภูมิภาค ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 1,563 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **แบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู** หมายถึง เครื่องมือมาตรฐานที่ใช้ประเมินความเป็นครูของบุคลากรทางการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดของ Bonni Gourneau (2005) ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ความมีเมตตากรุณา และปรารถนาดีต่อผู้อื่น (*Demonstrating Caring and Kindness*) หมายถึง คนที่จะเป็นครูที่ดีได้นั้นจะต้องมีเมตตาต่อลูกศิษย์ จริงใจและดูแลด้วยความห่วงใยอย่างแท้จริง ซึ่งสะท้อนออกมาได้ทั้งทางกายและวาจา

1.2 การรู้จักแบ่งปันความรับผิดชอบ (*Sharing Responsibility*) หมายความว่า คนที่จะเป็นครูที่ดีจะต้องไม่ควบคุมลูกศิษย์มากเกินไป ต้องปล่อยให้มีโอกาสระทั้งการทำงาน และการตัดสินใจ เพื่อฝึกฝนให้ลูกศิษย์สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้

1.3 การเข้าใจและยอมรับผู้อื่น (*Sensitively Accepting Diversity*) หมายความว่า คนที่จะเป็นครูที่ดีจะต้องทำให้ลูกศิษย์รู้สึกว่าคุณค่าและมีความสำคัญ โดยคนเป็นครูจะต้องยอมรับในความคิดเห็นของเขาและให้กำลังใจ

1.4 การมีความรักที่จะแบ่งปันความรู้ให้ผู้อื่น (*Fostering Individualized Instruction*) หมายถึง คนที่จะเป็นครูที่ดีจะต้องมีพื้นฐานของการเป็นคนชอบสอนหรือชอบแบ่งปันความรู้ให้กับผู้อื่นด้วยเทคนิควิธีหลากหลายตามสภาพของลูกศิษย์เพื่อเน้นจุดเด่นและเสริมจุดอ่อนของผู้เรียนแต่ละคน

1.5 การส่งเสริมให้ผู้อื่นมีความคิดสร้างสรรค์ (*Encouraging Creativity*) หมายความว่า คนที่จะเป็นครูที่ดีจะต้องสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับลูกศิษย์ เปิดใจกว้าง ยอมรับความคิดที่แปลกใหม่ และพร้อมที่จะต่อ ยอดความคิดนั้นให้กว้างไกลเต็มตามศักยภาพของเขา

2. **คุณภาพของแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู** หมายถึง คุณลักษณะที่ดีมีความสมเหตุสมผลของแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูและตอบสนองความต้องการในการวัดคุณลักษณะของบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งการวิจัยนี้มีการวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดดังนี้

2.1 ค่าอำนาจจำแนก หมายถึง คุณสมบัติของแบบวัดที่สามารถจำแนกผู้ตอบกลุ่มที่มีความสามารถทางวิชาชีพครูสูงกับกลุ่มที่มีความสามารถทางวิชาชีพครูต่ำออกจากกันได้

2.2 ค่าความเชื่อมั่น หมายถึง ความคงเส้นคงวาของผลคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู

2.3 ค่าความสอดคล้องภายใน หมายถึง ระดับคุณภาพรายข้อว่าข้อคำถามหรือสถานการณ์แต่ละข้อวัดคุณลักษณะเดียวกันหรือไม่ การตรวจสอบทำโดยใช้วิธีวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนประจำข้อกับคะแนนรวมของแต่ละคุณลักษณะ (item-total correlation)

2.4 ค่าความเที่ยงตรง หมายถึง การวัดได้ในสิ่งที่ต้องการวัด ซึ่งการหาความเที่ยงตรงในโครงการวิจัยครั้งนี้ทำโดยสองวิธี ได้แก่ การใช้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเชิงเนื้อหา (Content validity) และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงสภาพ (Concurrent validity)

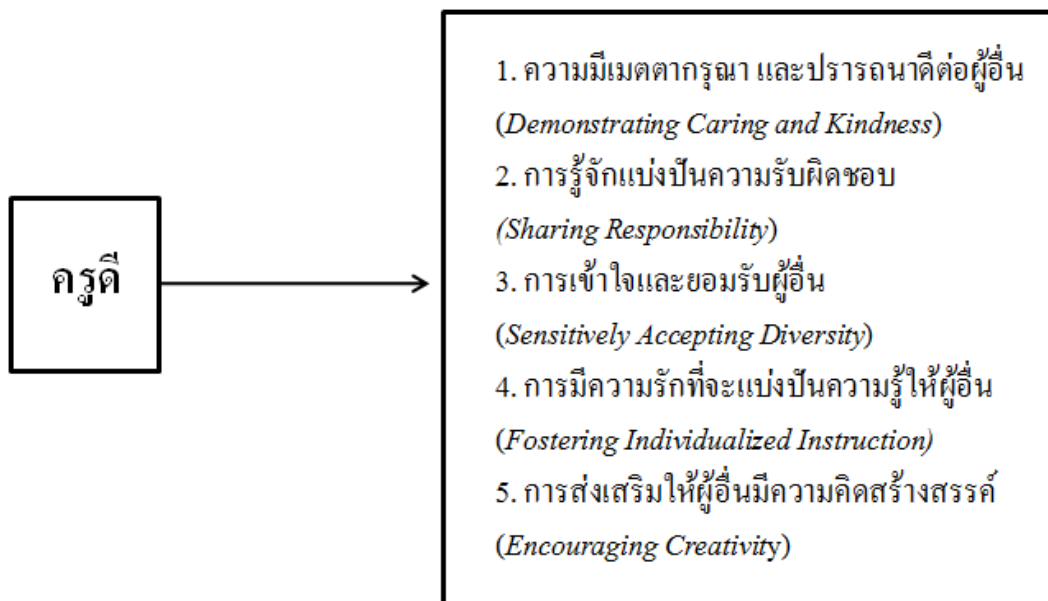
3. เกณฑ์ปกติ หมายถึง คะแนนมาตรฐานของแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู โดยใช้วิธีแปลงคะแนนดิบเป็นคะแนนมาตรฐานซี (Z - Score) แล้วแปลงเป็นคะแนนมาตรฐานทีปกติ (Normalized T-Score) โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area Transformation) จากกลุ่มตัวอย่างที่รวบรวมได้

4. กลุ่มที่ศึกษาวิชาชีพครู หมายถึง นิสิตหรือนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะครุศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์ที่มีหน้าที่ผลิตบัณฑิตที่เป็นครูในอนาคต

5. กลุ่มที่ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครู หมายถึง นิสิตหรือนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะ/สาขา/แผนก อื่นที่ไม่ใช่หน่วยงานที่ผลิตบัณฑิตครู

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาการเป็นครูที่ดีตามแนวคิดของ Bonni Gourneau (2005) อาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยนอร์ทดาโคต้า ซึ่งได้ศึกษาคุณลักษณะสำคัญจำเป็นของผู้ที่สมัครเป็นครู ผลการศึกษาพบว่าครูที่ดีจะต้องประกอบด้วยเจตคติสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความมีเมตตากรุณา และปรารถนาดีต่อผู้อื่น (*Demonstrating Caring and Kindness*) การรู้จักแบ่งปันความรับผิดชอบ (*Sharing Responsibility*) การเข้าใจและยอมรับผู้อื่น (*Sensitively Accepting Diversity*) การมีความรักที่จะแบ่งปันความรู้ให้ผู้อื่น (*Fostering Individualized Instruction*) และการส่งเสริมให้ผู้อื่นมีความคิดสร้างสรรค์ (*Encouraging Creativity*) ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวทางของ Bonni Gourneau มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูในครั้งนี้

จากกรอบดังกล่าวผู้วิจัยได้สร้างแบบความสามารถทางวิชาชีพครู และดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือตามหลักวิชาเพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งเกณฑ์ปกติเพื่อการแปลความหมายคะแนน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้แบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูที่ใช้ในการประเมินคุณภาพการผลิตบัณฑิตสาขาการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือของสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านวิชาชีพครูในการคัดกรองคนเข้าสู่วิชาชีพครูได้ นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางให้ผู้ที่ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแบบวัดด้านวิชาชีพครูได้นำไปอ้างอิงเพื่อการศึกษาต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. วิชาชีพครู
2. แบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู
3. คุณภาพของเครื่องมือวัด
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. วิชาชีพครู

1.1 ความหมายของ “วิชาชีพ” (Professional)

พจนานุกรม Collins cobuild (1987. อ้างถึงใน ชีรศักดิ์ อัครบวร. 2542: 148) อธิบายความหมายของวิชาชีพว่าเป็นลักษณะหนึ่งของงาน (Job) ซึ่งเป็นงานที่ผู้ทำต้องได้รับการฝึกฝนโดยเฉพาะ และเป็นงานที่ทำให้ผู้ประกอบการนั้นได้รับฐานะที่สูงเป็นพิเศษจากสังคม ตัวอย่างเช่น งานที่เกี่ยวข้องกับการรักษาโรค กฎหมาย หรือการให้การศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

อาชีพที่สังคมยกย่องหรือมีสถานะพิเศษในสังคมนั้น ต้องมีคุณลักษณะตามเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งนักสังคมวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของวิชาชีพในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

วิจิตร ศรีสอาน (2535: 823-824 อ้างถึงใน ชีรศักดิ์ อัครบวร. 2542: 149-150) อธิบายลักษณะของวิชาชีพชั้นสูงไว้ว่ามี 6 ลักษณะดังนี้

1. วิชาชีพชั้นสูงจะต้องมีบริการที่ให้แก่สังคมที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงและจำเป็น (Social service) วิชาชีพหลัก ๆ ในแต่ละวิชาชีพต่างก็มีบริการที่ให้แก่สังคมเป็นการเฉพาะของแต่ละวิชาชีพโดยไม่ซ้ำซ้อนกัน

2. สมาชิกของวิชาชีพชั้นสูงจะต้องใช้วิธีการแห่งปัญญาในการให้บริการ (Intellectual Method) หมายความว่า การวินิจฉัยตัดสินใจในการปฏิบัติต่อผู้รับบริการของวิชาชีพนั้นจะต้องอาศัยความรู้ ความคิด และสติปัญญาเป็นพื้นฐานสำคัญมากกว่าการใช้ทักษะและความชำนาญเพียงด้านเดียว แต่เป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความรู้ ความคิด หลักการ และทฤษฎีจึงจะประกอบกันได้ วิธีการนี้เรียกว่า วิธีการแห่งปัญญา

3. สมาชิกของวิชาชีพชั้นสูงจะต้องได้รับการศึกษาอบรมให้มีความรู้กว้างขวางลึกซึ้งโดยใช้ระยะเวลายาวนานพอสมควร (Long Period of Training) เนื่องจากต้องใช้วิธีการแห่งปัญญาในการให้บริการ โดยปกติมักจะถือเป็นเกณฑ์ว่าอย่างน้อยควรต้องได้รับการศึกษาในสาขาวิชานั้น ๆ ไม่ต่ำกว่าระดับ

ปริญญาตรี และมักจะใช้เวลาศึกษามากกว่า 4 ปีหลังจากมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้เพื่อให้หลักประกันแก่ผู้ให้บริการ สามารถให้บริการที่มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพได้ เพราะมีการศึกษาอบรมมามากพอ

4. สมาชิกของวิชาชีพชั้นสูงจะต้องมีเสรีภาพในการใช้วิชานั้น ๆ ตามมาตรฐานของวิชาชีพ (Professional Autonomy) หมายความว่า การวินิจฉัยในการให้บริการภายในขอบเขตของวิชาชีพแต่ละวิชานั้น สมาชิกของวิชาชีพนั้น ๆ ควรจะมีเสรีภาพในการให้บริการ โดยปราศจากการแทรกแซงจากบุคคลภายนอก การใช้เสรีภาพทางวิชาชีพเป็นความรับผิดชอบสำคัญ เมื่อผู้ที่เป็นสมาชิกของวิชาชีพได้รับการศึกษาอบรมมาดีแล้ว ก็เป็นธรรมดาที่จะสามารถวินิจฉัยเพื่อให้บริการได้ถูกต้องตามลำพัง ความเป็นอิสระในการให้บริการเป็นลักษณะที่จำเป็นที่ทุกวิชาชีพต้องมี แต่จะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความยอมรับของสังคมและผู้รับบริการเป็นสำคัญ

5. วิชาชีพชั้นสูงจะต้องมีจรรยาบรรณ (Professional Ethics) จรรยาบรรณเป็นแนวทางของการปฏิบัติวิชาชีพ ผู้ที่ละเมิดจรรยาบรรณจะต้องได้รับการลงโทษ ในกรณีร้ายแรงอาจถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้ ในทุกสังคมจะมีกฎหมายควบคุมการประกอบวิชาชีพ โดยเฉพาะวิชาชีพหลัก ๆ ซึ่งให้บริการอันอาจมีผลกระทบต่อสวัสดิการ สวัสดิภาพ และความมั่นคงปลอดภัยของสังคม ในประเทศไทยก็มีกฎหมายคุ้มครองการปฏิบัติวิชาชีพอยู่หลายวิชาชีพ ผู้ที่จะปฏิบัติวิชาชีพจะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจึงจะกระทำได้ เช่น วิชาชีพเวชกรรม วิศวกรรม หรือสถาปัตยกรรม เป็นต้น

6. วิชาชีพชั้นสูงจะต้องมีสถาบันวิชาชีพเป็นแหล่งกลางในการสร้างสรรค์บรรณมาตรฐานของวิชาชีพ (Professional Institution) สถาบันหรือองค์กรวิชาชีพเป็นแหล่งกลางในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของวิชาชีพ สถาบันวิชาชีพมีสองลักษณะคือ ลักษณะที่หนึ่งเป็นสถาบันควบคุมและพัฒนามาตรฐานและการปฏิบัติวิชาชีพ เช่น แพทยสภา หรือเนติบัณฑิตยสภา เป็นต้น ลักษณะที่สองเป็นสมาคมวิชาชีพเพื่อเป็นแหล่งส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก และเสริมสร้างความแข็งแกร่งและความก้าวหน้าของวิชาชีพ เช่น แพทยสมาคม หรือสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย เป็นต้น

อุทุมพร จามรมาน (2537 : 2) ซึ่งความแตกต่างระหว่างการประกอบวิชาชีพกับการประกอบอาชีพว่าต่างกันที่กิจกรรมของการปฏิบัติภาระหน้าที่ กิจกรรมของการประกอบวิชาชีพมีลักษณะดังนี้

1. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญญา
2. กิจกรรมที่ต้องอาศัยความรู้เฉพาะสิ่ง
3. กิจกรรมที่ต้องมีการเตรียมตัวล่วงหน้า
4. กิจกรรมที่ต้องการความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง
5. กิจกรรมที่ต้องใช้เวลาเต็มเวลา และมีการเป็นสมาชิกที่ถาวร
6. กิจกรรมที่มีมาตรฐาน
7. กิจกรรมที่บริการผู้อื่น
8. กิจกรรมที่มีองค์กรสถาบันรองรับอย่างชัดเจนและเข้มแข็ง

กองมาตรฐานวิชาชีพครู (2537: 13-14) ได้กำหนดลักษณะของ “วิชาชีพ” ไว้ดังนี้

1. ให้บริการแก่สังคมโดยไม่ซ้ำซ้อนกับสาขาวิชาชีพอื่น
2. ให้บริการแก่สังคมโดยใช้วิธีแห่งปัญญา
3. สมาชิกมีความเป็นอิสระในการดำเนินการเกี่ยวกับวิชาชีพ
4. สมาชิกต้องได้รับการศึกษาในระดับสูง
5. สมาชิกจะต้องประพฤติดี มีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพนั้น
6. ต้องมีสถาบันหรือองค์กรวิชาชีพเป็นแหล่งกลาง คอยสร้างสรรค์จริย ะโลงความมั่นคงแห่งวิชาชีพของสมาชิก

ไกรนุช ศิริพูล (2531 : 131) ได้กล่าวว่า วิชาชีพ (Professional) ถือว่าเป็นอาชีพชั้นสูงจะต้องมีคุณลักษณะดังนี้

1. ต้องมีเนื้อหากว้าง มีวิธีการเฉพาะ
2. ต้องใช้วิธีแห่งปัญญา ต้องได้รับการศึกษาอบรมเป็นระยะเวลาานพอสมควรอย่างน้อย 4-5 ปี
3. วิชาชีพนั้นจะต้องเป็นบริการที่ไม่เหมือนใคร ไม่ซ้ำซ้อนใคร
4. ต้องมีกฎเกณฑ์แห่งจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นของตนเอง
5. มีความอิสระในการวิจัยในการให้บริการของตนเอง เช่น จะสอนอะไร จะสอนอย่างไร ถือว่าเป็นศิลปะของครูผู้สอน
6. มีพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ควบคุมอยู่
7. ต้องมีสถาบันวิชาชีพเป็นของตนเอง เป็นแหล่งกลางเพื่อสร้างสรรค์จริย ะโลงมาตรฐานวิชาชีพนั้น

ดังนั้นสรุปได้ว่าวิชาชีพ หมายถึง บุคคลที่จะประกอบอาชีพต้องได้รับการศึกษาในระดับสูง มีความรู้ความประพฤดี มีคุณธรรม มีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ มีความเป็นอิสระในการประกอบอาชีพโดยใช้สติปัญญาไตร่ตรอง และให้บริการแก่สังคมและวิชาชีพนั้น ต้องไม่ซ้ำซ้อนกับสาขาวิชาชีพอื่น

1.2 ความหมายและความสำคัญของวิชาชีพครู

ประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่ ผู้นำประเทศให้ความสำคัญต่อการศึกษาก่อนข้างสูง ดังตัวอย่างการแถลงนโยบายของผู้นำประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร ได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลไว้เป็นอันดับหนึ่งและให้ความสำคัญต่อวิชาชีพ “ครู” เป็นอย่างยิ่ง เพราะถือว่าครูคือผู้พัฒนาคุณภาพของคนในชาติ สังคมไทยมีความคุ้นเคยกับคำว่า “ครู” มาตั้งแต่อดีต ซึ่งไม่สามารถกำหนดเวลาแน่นอนได้ว่าคุ้นเคยกันมาตั้งแต่ยุคสมัยใดนานเพียงใด

ได้มีผู้ให้ความหมายและความสำคัญแก่ “ครู” ปรากฏในเอกสารหลายฉบับทั้งของบุคคลและองค์กร แม้ในงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนก็มักจะให้ความหมายและความสำคัญของครูไว้เป็นจำนวนมาก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 1-3) ให้นิยามว่า ครูเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ ทักษะ การสืบสานวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา และการสั่งสอนอบรมเพื่อปลูกฝังให้ศิษย์เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ประกอบอาชีพเพื่อความสุขในชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม

คนส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นว่าครูคือผู้สร้างคนเพื่อให้เป็นคนดี คนเก่งของสังคม โดยที่งานสร้างคนเป็นงานละเอียดอ่อน ครูจึงเป็นคนพิเศษที่ต้องมีความอดทน มีความพยายาม และที่สำคัญต้องมีความรักในงานอาชีพครู จึงจะทำงานด้วยความเสียสละและมีความสุขเมื่อได้เห็นความสำเร็จของศิษย์ ทั้งความสำเร็จในขั้นต้นหรือขั้นสูงขึ้นไป

เจอร์ราร์ด กูเทค (Gutek. 1981: 382 – 384 อ้างถึงใน ชีรศักดิ์ อัครบวร. 2542: 152-154) อธิบายว่า การสอนมีฐานะเป็นวิชาชีพ (Teaching as a Professional) สาขาหนึ่งในสังคม จึงส่งผลให้ครูมีฐานะเป็นนักการศึกษาระดับวิชาชีพด้วย โดยเขาได้สรุปคุณลักษณะวิชาชีพเพื่อเป็นเกณฑ์พิจารณาวิชาชีพครูไว้ 6 ประการ คือ

1. วิชาชีพเป็นกิจกรรมทางปัญญาและวิชาความรู้เฉพาะด้าน การสอนก็เป็นกิจกรรมทางปัญญา การออกแบบวิธีการถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม ทักษะและค่านิยมให้กับเยาวชน ครูต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์แห่งวิชาชีพ อันเป็นวิทยาการเฉพาะด้าน และต้องใช้สติปัญญาในการถ่ายทอดแต่ละสิ่งแต่ละอย่างให้กับศิษย์

2. วิชาชีพเป็นกิจการที่จำเป็นเฉพาะสาขาที่สังคมต้องการและบริการแก่สังคม การสอนเป็นการให้บริการแก่สังคมในด้านการถ่ายทอดทักษะทางสังคม ค่านิยม ตลอดจนวิชาการต่าง ๆ ให้แก่เยาวชนตามที่สังคมประสงค์ เป็นการให้บริการที่เฉพาะสาขาที่ต่างจากวิชาชีพอื่น

3. การประกอบกิจการของวิชาชีพนั้นอยู่บนพื้นฐานทางทฤษฎีทางวิทยาการของศาสตร์แต่ละสาขาที่สามารถประยุกต์มาเป็นการปฏิบัติ งานฝีมือ โดยทั่วไปจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสามารถเฉพาะตัวของผู้ประกอบการ แม้ว่าจะมีการถ่ายทอดเคล็ดลับวิธีการเฉพาะตัวแก่กันและกันบ้างก็ตาม แต่การประกอบวิชาชีพนั้นเป็นงานฝีมือที่สร้างสรรค์บนพื้นฐานของความรู้หลาย ๆ ด้านที่มีความหมายมากกว่าเคล็ดลับเพียงประการเดียว การสอนก็เช่นเดียวกัน เป็นงานที่ต้องประสมประสานวิทยาการทั้งปรัชญาการศึกษา ประวัติศาสตร์ จิตวิทยาสังคมวิทยา หลักการสอน การประเมินผลการศึกษา ฯลฯ เพื่อจัดการในการสอนแต่ละครั้ง

4. การเข้าสู่วงการวิชาชีพนั้นต้องเตรียมตัวในการศึกษาวิชาชีพนั้น ๆ ในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยเป็นระยะเวลาที่มากพอสมควร

5. วิชาชีพแต่ละสาขาจะกำหนดมาตรฐานแห่งวิชาชีพขึ้น โดยทั่วไปจะมีการกำหนดเป็นจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อควบคุมความประพฤติและการปฏิบัติตน ตลอดจนมาตรฐานและคุณภาพในการประกอบวิชาชีพของมวลสมาชิก ศาสตร์และศิลป์แห่งการสอนก็มีจรรยาบรรณวิชาชีพที่ได้ประกาศและเผยแพร่และใช้ควบคุมมาตรฐานและคุณภาพในการปฏิบัติตนของครูเช่นกัน

6. ผู้ประกอบวิชาชีพมีเอกสิทธิ์และเสรีภาพทางวิชาชีพ ในการประกอบวิชาชีพนั้นผู้ประกอบวิชาชีพมีเอกสิทธิ์ในการตกลงใจและตัดสินใจที่จะใช้ความรู้ในการแก้ปัญหา การสอนแต่ละครั้งแต่ละวิชาผู้สอนย่อมมีเอกสิทธิ์ที่จะกำหนดวิธีการสอนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดในหลักสูตร

อรุณี อ่อนสวัสดิ์ และคณะ (2552: 55) ได้ให้นิยามของวิชาชีพครู ว่าเป็นการประกอบอาชีพในการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะและความสามารถทุกด้านอย่างเต็มตามศักยภาพ

กล่าวโดยสรุปได้ว่าวิชาชีพครูนั้น เป็นวิชาชีพชั้นสูงที่สังคมยกย่อง เป็นวิชาชีพที่มีจรรยาบรรณ มีเกณฑ์มาตรฐานควบคุมคุณภาพในการปฏิบัติงานของครูที่ชัดเจน และเป็นวิชาชีพที่ครูต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ ใช้สติปัญญาในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ให้ทันกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับสังคม ยิ่งการเปลี่ยนแปลงทางประชากร การเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมยิ่งมากยิ่งขึ้นความจำเป็นต้องมีครูเพื่อทำหน้าที่รับมือกับการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ยิ่งมากขึ้น อย่างไรก็ตามผู้ที่เข้ามาสู่วงการวิชาชีพครูก็ต้องมีคุณลักษณะบางอย่างและเมื่อได้รับการฝึกฝนอบรมจนมีความรู้ความชำนาญในวิชาชีพแล้วก็ต้องมีคุณลักษณะเพิ่มเติมอีกหลายประการ

1.3 การพัฒนาวิชาชีพครูของประเทศไทย

1. นโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู

นโยบายของรัฐบาลหลายยุคหลายสมัยได้ให้ความสำคัญกับนโยบายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2523 – 2543 ดังต่อไปนี้ (ดิเรก พรสีมาและคณะ. 2541: 19-21)

คณะรัฐมนตรีชุดที่ 42 พ.ศ. 2522 พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้กล่าวว่าจะประสานและปรับปรุงการผลิตครู โดยมุ่งเน้นด้านคุณภาพและเสริมสร้าง อุดมการณ์ และทัศนคติต่ออาชีพครูเป็นสำคัญ และจะส่งเสริมสนับสนุนให้มีการกระจายครูออกไปปฏิบัติหน้าที่ในชนบทและท้องถิ่นกันดาร

คณะรัฐมนตรีชุดที่ 44 พ.ศ. 2526 พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้กล่าวว่าจะส่งเสริมให้ผู้สอนในทุกระดับการศึกษาและทุกประเภทได้รับการยกย่องเชิดชู มีความก้าวหน้าและความมั่นคงในอาชีพ สำหรับด้านการฝึกหัดครูนั้นจะเน้นด้านคุณภาพเป็นสำคัญ

คณะรัฐมนตรีชุดที่ 45 พ.ศ. 2529 พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้กล่าวว่าจะส่งเสริมให้ผู้สอนได้รับการยกย่องเชิดชูเพื่อให้มีความก้าวหน้า ขวัญ และกำลังใจและความมั่นคงในอาชีพ

คณะรัฐบาลชุดที่ 46-47 พ.ศ. 2531 – 2534 พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้กล่าวว่า รัฐบาลจะเสริมสร้างสวัสดิการ ขวัญและกำลังใจครูทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้มีความมั่นคงในอาชีพ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทห่างไกล

คณะรัฐบาลชุดที่ 48 พ.ศ. 2534 นายอานันท์ ปันยารชุน วางมาตรการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะในสาขาวิชาที่มีความต้องการสูง

คณะรัฐบาลชุดที่ 49 พ.ศ. 2535 พลเอกสุจินดา คราประยูร ได้มีการกำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูอาจารย์ที่มีคุณภาพ โดยระดมทรัพยากรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศมาแก้ไข รวมทั้งเสริมสร้างสวัสดิการ ขวัญและกำลังใจแก่ครู อาจารย์ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้มีความมั่นคงในอาชีพ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทห่างไกล

คณะรัฐบาลชุดที่ 51 พ.ศ. 2535 นายชวน หลีกภัย พัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูและมาตรฐานบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นวิชาชีพอย่างแท้จริง โดยการปรับกระบวนการผลิตและการใช้ ตลอดจนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ปรับปรุงสวัสดิการที่เหมาะสมให้แก่บุคลากรในสถาบันการศึกษาทุกระดับ เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจ และความภาคภูมิใจในอาชีพ

คณะรัฐบาลชุดที่ 52 พ.ศ. 2538 นายบรรหาร ศิลปอาชา กำหนดนโยบายด้านการพัฒนาครูไว้ว่าจะปฏิรูปการผลิตครูและพัฒนาครูประจำการอย่างเป็นระบบและเสริมสร้างเครือข่ายทั่วประเทศ โดยเร่งพัฒนาครูในสาขาวิชาที่ขาดแคลนเป็นลำดับแรก และเร่งพัฒนาในด้านคุณธรรมและจริยธรรม ดำเนินการด้านสวัสดิการและสิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมขวัญ กำลังใจ และความมั่นคงให้กับครูและพัฒนาองค์กรวิชาชีพครูในสาขาวิชาต่าง ๆ ในท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนากองทุนกาญจนาภิเษกและระดมทุนจากภาคเอกชนเพื่อจัดตั้งกองทุนสำหรับให้ครูกู้โดยจ่ายดอกเบี้ยต่ำเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพครู

คณะรัฐบาลชุดที่ 53 พ.ศ. 2539 พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ กำหนดว่ารัฐจะยกระดับคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษารวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหานี้สินครู

คณะรัฐบาลชุดที่ 54 พ.ศ. 2540 นายชวน หลีกภัย ได้เร่งพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับ เพื่อให้ครูได้ทำงานอย่างมีเกียรติ โดยปฏิรูปกระบวนการผลิตครู และการพัฒนาครู เน้นการผลิตในสาขาขาดแคลน ตลอดจนสร้างเกณฑ์มาตรฐานเพื่อการยกย่องให้รางวัลครูที่ดีและเก่ง มีความก้าวหน้าในอาชีพโดยส่งเสริมสวัสดิการของครู

คณะรัฐบาลชุดที่ 55 พ.ศ. 2544 พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร กำหนดนโยบายเกี่ยวกับวิชาชีพครูโดยจะส่งเสริมวิชาชีพครูให้มีศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับนับถือ และไว้วางใจจากสาธารณชน รวมทั้งพัฒนาและผลิตครูที่มีคุณภาพและคุณธรรม

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า มีการให้ความสำคัญแก่วิชาชีพครูของรัฐบาลหลายยุคหลายสมัยที่ปรากฏในนโยบายด้านการศึกษา แต่ที่ผ่านมารัฐบาลมีเวลาในการบริหารประเทศค่อนข้างจำกัดและไม่ต่อเนื่อง ทำให้นโยบายที่ประกาศออกไปขาดการนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผล เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลแต่

ละครั้ง รัฐบาลจึงต้องเริ่มต้นร่างนโยบายใหม่อยู่เสมอทำให้ นโยบายเดิมถูกเก็บไว้ ไม่มีการนำมาสานต่อเป็นเหตุให้ความตั้งใจในการแก้ปัญหาวิชาชีพครูของแทบทุกรัฐบาลในอดีตไม่ประสบความสำเร็จ

2. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559)

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพครูทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับการผลิต การใช้ การพัฒนาและส่งเสริมครูและวิชาชีพครู สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปรับระบบการผลิต การคัดสรร ค่าตอบแทนและสวัสดิการ ให้สามารถดึงดูดคนเก่งและคนดี มีใจรักในวิชาชีพให้มาเป็นครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เช่น มีระบบการให้ทุนการศึกษาแก่ผู้เรียนดี มีใจรักมาเรียนครู และรับประกันบรรจุเป็นข้าราชการครูเมื่อสำเร็จการศึกษา เป็นต้น

2. วางแผนการผลิต การพัฒนา และการใช้ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับความต้องการทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ

3. จัดให้มีสถาบันระดับชาติเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคณาจารย์ในสถาบันผลิตครู พัฒนาการประจำการและผู้นำทางการศึกษา วิจัยและพัฒนาและผู้นำทางการศึกษา วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับวิชาชีพครู รวมทั้งประกันและรับรองคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพครู

4. ส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตครูให้มีความเป็นเลิศในการผลิตและพัฒนาครู โดยเน้นการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับวิชาชีพครู รวมทั้งจัดให้มีระบบประกันและรับรองคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพครู และสถาบันผลิตครู

5. ปรับปรุงและพัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูให้เชื่อมโยงกับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และปรับเกณฑ์การกำหนดอัตราครู โดยกำหนดภาระงานครูให้ชัดเจนและลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็น โดยจัดให้มีบุคลากรสายสนับสนุนให้เพียงพอ

6. เร่งรัดพัฒนาครูที่สอนไม่ตรงวุฒิให้มีความรู้ ความสามารถสอดคล้องกับสาขาวิชาที่สอน รวมทั้งจัดระบบการพัฒนาครูโรงเรียนขนาดเล็กในลักษณะของเครือข่ายความร่วมมือ ตลอดจนส่งเสริมให้มีการนิเทศ อบรมเพื่อพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based training)

7. จัดระบบเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาอื่นที่มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู โดยให้ศึกษาวิชาครูเพิ่มเติมตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาระดมทรัพยากรบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนท้องถิ่น เพื่อเป็นผู้สอนและพัฒนาการเรียนรู้อ

8. ส่งเสริมให้ครู และบุคลากรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้พัฒนาความรู้ความสามารถทั้งด้านวิชาการ และการบริหารจัดการ

จะเห็นได้ว่านโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครูของไทยได้กำหนดทิศทางการดำเนินงานที่เน้นถึงความสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพครู ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนากระบวนและกลไกในการ

เลือกสรรบุคคลเข้าเรียนวิชาชีพครู การสร้างจิตสำนึกให้ครูมีความรับผิดชอบและมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง

2. แบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู

ปัจจุบันเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบความสามารถในการเป็นครูนั้นมีอยู่หลากหลาย และเรียกแตกต่างกันออกไป ทั้งแบบวัดความถนัดทางวิชาชีพครู แบบวัดแวบความเป็นครู แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครู แบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครู ฯลฯ ซึ่งล้วนแต่วัดดูประสงค์ประการเดียวกันนั่นคือ เพื่อคัดกรองบุคคลที่มีความเหมาะสมที่จะเข้าสู่อาชีพครู

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครื่องมือวัดความสามารถทางวิชาชีพครู ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบวัดแวบความเป็นครู มักใช้เพื่อการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี สาขาการสอน หรือคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าสู่อาชีพครู ส่วนใหญ่จะประกอบด้วยเนื้อหาต่อไปนี้เป็นหลัก

- 1.1 ภาษาไทย
- 1.2 การใช้เหตุผลอุปมาอุปไมย
- 1.3 คณิตศาสตร์
- 1.4 การใช้เหตุผลแบบรูปภาพ
- 1.5 วิชาชีพครู
- 1.6 เหตุการณ์ทั่วไป

2. แบบวัดเจตคติที่มีต่ออาชีพครู ส่วนใหญ่มักจะใช้เครื่องมือนี้เพื่อการแนะแนว หรือการคัดเลือกเพื่อศึกษาต่อ เนื้อหาที่ใช้ทดสอบมักเป็นการวัดคุณลักษณะหรือบุคลิกภาพที่สำคัญต่อการประกอบอาชีพ เช่น ความเมตตากรุณา ความรับผิดชอบ การอุทิศตน ฯลฯ ซึ่งผู้ที่พัฒนาแบบทดสอบชนิดนี้จะต้องศึกษาเอกสารและงานวิจัยเพื่อลงสรุปว่าคุณลักษณะใดที่สำคัญและจำเป็นต่อการประกอบอาชีพครู แล้วจึงพัฒนาเครื่องมือตามแนวทางนั้น

ดังนั้นจึงอาจจะสรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาเครื่องมือวัดความสามารถทางวิชาชีพครูในประเทศไทยนั้นมีทั้งการวัดทางวิชาการและการวัดทางจิตพิสัย ซึ่งมีหลักฐานที่เห็นได้ชัดจากงานวิจัยของ อรุณี อ่อนสวัสดิ์และคณะ (2552) ที่สังเคราะห์องค์ประกอบของความถนัดในวิชาชีพ พบว่า ความถนัดทางวิชาชีพครูมี 2 องค์ประกอบหลัก คือ องค์ประกอบหลักความรู้ความสามารถ และองค์ประกอบหลักคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือบุคลิกภาพ โดยองค์ประกอบหลักด้านความรู้ความสามารถ ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 13 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาษาและคำศัพท์ 2) เหตุผล 3) การใช้วิจารณญาณสรุปความ 4) ตัวเลข 5) ความจำ 6) ความคล่อง 7) ความยืดหยุ่น 8) ทักษะการสื่อสาร 9) การบริหารจัดการการวางแผน 10) ความสามารถในการสอน 11) ความสามารถทางเทคโนโลยี 12) การประยุกต์ใช้ความรู้ และ 13) การวิเคราะห์และแก้ปัญหา ส่วนองค์ประกอบหลักคุณลักษณะที่พึงประสงค์/บุคลิกภาพ ประกอบด้วย 1) ประพฤติตนเป็น

แบบอย่างที่ดี (ยึดมั่นศาสนา มั่นคงทางอารมณ์ เลื่อมใสประชาธิปไตย มองมุมบวก มีความบริสุทธิ์ใจ มีความกระตือรือร้น ผู้มีวัฒนธรรม) 2) ความศรัทธาในอาชีพครู 3) ความร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ 4) มีมนุษยสัมพันธ์ 5) รับผิดชอบและเสียสละเพื่อผู้เรียนและสังคม 6) ความเป็นผู้นำ 7) การพัฒนาบุคลิกภาพ

สำหรับงานวิจัยของต่างประเทศนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบทดสอบวิชาชีพครู (Assessment of Professional Teaching: APT) พบว่าแบบทดสอบมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานด้านการจัดการศึกษา การวางแผนการสอน การจัดการชั้นเรียน ความเชี่ยวชาญและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ศิลปะด้านภาษา และเทคโนโลยีทางการศึกษา

นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาการเป็นครูที่ดีตามแนวคิดของ Bonni Gourneau (2005) อาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยนอร์ทดาโคต้า ซึ่งได้ศึกษาคุณลักษณะสำคัญจำเป็นของผู้ที่สมัครเป็นครูจากการสอบถามนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการเรียนการสอนเบื้องต้นในช่วง 3 ปี เริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนสิงหาคมปี 2002 ใช้เวลารวบรวมข้อมูล 8 ภาคเรียน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 210 คน โดยให้เขียนเรียงความว่าครูที่ตนประทับใจและไม่ประทับใจมีลักษณะอย่างไร ผลการศึกษาพบว่าครูที่ดีจะต้องประกอบด้วยเจตคติสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

1. ความมีเมตตากรุณา และปรารถนาดีต่อผู้อื่น (*Demonstrating Caring and Kindness*) หมายความว่า คนที่จะเป็นครูที่ดีได้นั้นจะต้องมีเมตตาต่อลูกศิษย์ จริงใจและดูแลด้วยความช่วยเหลืออย่างแท้จริง ซึ่งสะท้อนออกมาได้ทั้งทางกายและวาจา

2. การรู้จักแบ่งปันความรับผิดชอบ (*Sharing Responsibility*) หมายถึง คนที่จะเป็นครูที่ดีจะต้องไม่ควบคุมลูกศิษย์มากเกินไป ต้องปล่อยให้มีโอกาสระดมความคิดเห็น เพื่อฝึกฝนให้ลูกศิษย์สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้

3. การเข้าใจและยอมรับผู้อื่น (*Sensitively Accepting Diversity*) หมายถึง คนที่จะเป็นครูที่ดีจะต้องทำให้ลูกศิษย์รู้สึกว่าคุณค่าและมีความสำคัญ โดยคนเป็นครูจะต้องยอมรับในความคิดเห็นของเขาและให้กำลังใจ

4. การมีความรักที่จะแบ่งปันความรู้ให้ผู้อื่น (*Fostering Individualized Instruction*) หมายความว่า คนที่จะเป็นครูที่ดีจะต้องมีพื้นฐานของการเป็นคนชอบสอนหรือชอบแบ่งปันความรู้ให้กับผู้อื่นด้วยเทคนิควิธีหลากหลายตามสภาพของลูกศิษย์เพื่อเน้นจุดเด่นและเสริมจุดอ่อนของผู้เรียนแต่ละคน

5. การส่งเสริมให้ผู้อื่นมีความคิดสร้างสรรค์ (*Encouraging Creativity*) หมายความว่า คนที่จะเป็นครูที่ดีจะต้องสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับลูกศิษย์ เปิดใจกว้าง ยอมรับความคิดที่แปลกใหม่ และพร้อมที่จะต่อ ยอดความคิดนั้นให้กว้างไกลเต็มตามศักยภาพของเขา

ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวทางของ Bonni Gourneau มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบวัดความสามารถต่อวิชาชีพครูในครั้งนี้ เพราะเห็นว่าสอดคล้องกับคุณลักษณะหลักตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2533: 37-42)

ตาราง 1 คุณลักษณะ พฤติกรรมหลัก และพฤติกรรมบ่งชี้ด้านมีคุณธรรม จรรยาบรรณตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

คุณลักษณะ	พฤติกรรมหลัก	พฤติกรรมบ่งชี้
1. ความเมตตากรุณา	<p>1.1 มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและสังคม</p> <p>1.2 มีความสนใจและห่วงใยในการเรียนและความประพฤติของผู้เรียน</p>	<p>1.1.1 ไม่นิ่งดูดายและเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังความสามารถ</p> <p>1.2.1 แนะนำเอาใจใส่ช่วยเหลือเด็กและเพื่อนร่วมงานให้ได้รับความสุขและพึงพอใจ</p> <p>1.2.2 เป็นกันเองกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้สึกเปิดเผย ใจกว้างใจ และเป็นที่ยอมรับของผู้เรียนได้</p>
2. มีความยุติธรรม	<p>2.1 มีความเป็นธรรมต่อนักเรียน</p> <p>2.2 มีความเป็นกลาง</p>	<p>2.1.1 เอาใจใส่และปฏิบัติต่อผู้เรียนและเพื่อนร่วมงานทุกคนอย่างเสมอภาคและไม่ลำเอียง</p> <p>2.1.2 ตัดสินปัญหาของผู้เรียนด้วยความเป็นธรรม</p> <p>2.2.1 ยินดีช่วยเหลือผู้เรียน ผู้ร่วมงาน และผู้บริหารโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง</p>
3. มีความรับผิดชอบ	<p>3.1 มุ่งมั่นในผลงาน</p> <p>3.2 ใช้เวลาว่างอย่างมีคุณค่า</p>	<p>3.1.1 มีวิธีการที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์</p> <p>3.2.1 วางแผนการใช้เวลาอย่างเหมาะสมและปฏิบัติงานได้ทันเวลา</p> <p>3.2.2 ใช้เวลาคุ่มค่าและมีประสิทธิภาพ</p>

ตาราง 1 (ต่อ)

คุณลักษณะ	พฤติกรรมหลัก	พฤติกรรมบ่งชี้
	3.3 ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วน	3.3.1 วางแผนการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ 3.3.2 ปฏิบัติงานตามแผนได้เสร็จและมีประสิทธิภาพ 3.3.3 มีความรอบคอบระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ทุกด้าน 3.3.4 ปฏิบัติภารกิจทุกด้านได้ครบถ้วนตามความสามารถ 3.3.5 ประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม
4. มีวินัย	4.1 มีวินัยในตนเอง 4.2 ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ	4.1.1 ควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามทำนองคลองธรรม 4.1.2 มีวิธีการทำงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นได้ 4.2.1 ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของหน่วยงานและสถานศึกษา
5. มีความขยัน	5.1 มีความตั้งใจ 5.2 มีความพยายาม	5.1.1 กระตือรือร้นและปฏิบัติงานเต็มความสามารถอย่างสม่ำเสมอ 5.1.2 ไม่ทอดทิ้งต่ออุปสรรคในการทำงาน 5.2.1 มีความพยายามที่จะสอนเด็กให้บรรลุจุดมุ่งหมาย
6. มีความอดทน	6.1 อดทนเมื่อเกิดอุปสรรค 6.2 มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์	6.1.1 ปฏิบัติงานเต็มที่ไม่ว่างกลางคัน 6.2.1 ไม่โกรธง่ายและสามารถควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม 6.2.2 อดทน อดกลั้นต่อคำวิพากษ์วิจารณ์

ตาราง 1 (ต่อ)

คุณลักษณะ	พฤติกรรมหลัก	พฤติกรรมบ่งชี้
7. มีความประหยัด	7.1 รู้จักประหยัดและอดออม 7.2 ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า	7.1.1 ช่วยรักษาและใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัด 7.1.2 ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินฐานะของตน 7.1.3 รู้จักเก็บออมทรัพย์เพื่อความมั่นคงของฐานะ 7.2.1 ช่วยรักษาและใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัด
8. มีความรักและศรัทธาในอาชีพครู	8.1 เห็นความสำคัญของอาชีพครู 8.2 รักษาชื่อเสียงวิชาชีพครู 8.3 เกิดความสำนึกและตระหนักในความเป็นครูที่ดี	8.1.1 สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรวิชาชีพครู 8.1.2 เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพครู 8.1.3 ร่วมมือและส่งเสริมให้มีการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู 8.2.1 ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ 8.2.2 รักษาความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหน้าที่การงาน 8.2.3 ปกป้องและสร้างความเข้าใจอันดีต่อสังคมเกี่ยวกับอาชีพครู 8.3.1 ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับที่เป็นปูชนียบุคคล

ตาราง 1 (ต่อ)

คุณลักษณะ	พฤติกรรมหลัก	พฤติกรรมบ่งชี้
9. มีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต	9.1 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 9.2 มีเหตุผล	9.1.1 เปิดโอกาสให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็น 9.1.2 รับฟังความคิดเห็นและข้อโต้แย้งของผู้อื่น 9.2.1 ยอมรับและปฏิบัติตามความคิดเห็นที่มีเหตุผลโดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก 9.2.2 ใช้หลักการและเหตุผลในการตัดสินใจแก้ปัญหา

ที่มา: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2533: 37-42

สำหรับรายละเอียดของเจตคติสำคัญ 5 ประการตามแนวทางการศึกษาของ Bonni Gourneau (2005) ที่ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบวัดความสามารถต่อวิชาชีพครูในครั้งนี้นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนเหตุผลที่ได้นำคุณลักษณะทั้ง 5 ประการดังนี้

1. ความมีเมตตา กรุณา และปรารถนาดีต่อผู้อื่น (*Demonstrating Caring and Kindness*)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่ครูอาวุโส เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2522 มีข้อความที่เกี่ยวกับลักษณะครูที่ดี 3 ประการ คือ “ความเป็นครูนั้นประกอบขึ้นด้วยสิ่งที่มีคุณค่าสูงหลายอย่าง อย่างหนึ่งได้แก่ ปัญญา คือ ความรู้ที่ดีประกอบด้วยหลักวิชาอันถูกต้อง ที่แน่นแฟ้นกระจ่างแจ้งในใจ รวมทั้งความฉลาดที่จะพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนกิจที่จะทำ คำที่จะพูดทุกอย่างได้โดยถูกต้อง ด้วยเหตุผลอย่างหนึ่งได้แก่ ความดี คือ ความสุจริต ความเมตตา กรุณา เห็นใจและปรารถนาดีต่อผู้อื่นโดยเสมอหน้าอีกอย่างหนึ่งได้แก่ ความสามารถ ที่จะเผื่อแผ่และถ่ายทอดความรู้ความดีของตนเอง ไปยังผู้อื่นอย่าง ได้ผล ความเป็นครูมีอยู่แล้ว ย่อมฉายออกให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์ด้วย.....ผู้ที่มีความเป็นครูสมบูรณ์ในตัว นอกจากจะมีความดีด้วยตนเองแล้ว ยังจะช่วยให้ทุกคนที่มีโอกาสเข้ามาสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบรรลุถึงความดีของความเจริญไปด้วย” (กรมวิชาการ. 2540 : 88)

จากข้อความข้างต้น จึงเห็นได้ว่า ความเมตตา กรุณานั้นเป็นลักษณะของครูที่ดีที่พึงต้องมี ซึ่งสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาสั่งกวดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้กำหนดระเบียบจรรยาบรรณครูพุทธศักราช 2539 ยังกำหนดไว้ในข้อแรกว่า “ครูต้องรักและเมตตาศิษย์โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจ ในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า”

งานวิจัยของ Larson และ Silverman (2000) และ Noddings (1984) ได้เน้นให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาความสัมพันธ์การเอาใจใส่ระหว่างครูและนักเรียน งานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนต้องการการเอาใจใส่จากครู ส่วนงานวิจัยของ Noddings (1984) เชื่อว่าหลักสูตรของโรงเรียนที่ควรจะเป็นก็คือการสร้างเสริมคุณธรรมเรื่องความห่วงใยและเอาใจใส่ของครูซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาไปสู่ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างครูและนักเรียน

2. การรู้จักแบ่งปันความรับผิดชอบ (*Sharing Responsibility*)

การรู้จักแบ่งปันความรับผิดชอบนั้นมีลักษณะคล้ายกับการสร้างพลังให้กับบุคคลอื่น เป็นการทำให้บุคคลที่ปฏิบัติงานเกิดแรงจูงใจภายใน (*Intrinsic motivation*) รวมทั้ง ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองว่ามีความสามารถเพียงพอ (*Self-efficacy*) ที่จะทำงานนั้นสำเร็จ

จากการศึกษาของ Carlson และ Hastie (1997) เชื่อว่าครูและนักเรียนที่รู้จักการแบ่งปันความรับผิดชอบ จะนำไปสู่สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี วิธีการเรียนรู้นี้เป็นวิธีที่มีความท้าทายในการสร้างเสริมสภาพในห้องเรียน Zimmerman (1990) และ Claxton (1996) เชื่อว่ากระบวนการเรียนรู้ควรจัดในลักษณะที่นักเรียนต้องมีความรับผิดชอบสำหรับการเรียนรู้ของพวกเขาเอง นักเรียนควรมีอิสระในการคิดและการปฏิบัติ ซึ่งการเรียนรู้ที่รู้จักแบ่งปันความรับผิดชอบจะทำให้นักเรียนสามารถตัดสินใจตนเองมีระดับความสามารถในการเรียนรู้มากขึ้นอยู่ในระดับใดเพื่อสามารถวางแผนการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

3. การเข้าใจและยอมรับผู้อื่น (*Sensitively Accepting Diversity*)

การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักเรียนที่ขาดความมั่นใจในตนเอง หรือนักเรียนที่กำลังคิดจะลองทำสิ่งใหม่ๆ เด็กอาจจะเกิดมาพร้อมกับพรสวรรค์หรือไม่ก็ตาม แต่คนที่เป็นครูจะต้องตระหนักและเชื่อในสิ่งนั้น ครูที่จะต้องเสริมสร้างสนับสนุนและชื่นชมการทำงานและการทำกิจกรรมของนักเรียนของตน

มาลีนิ จุฑะรพ (2539) กล่าวว่า โดยทั่วไปบุคคลจะมีความแตกต่างกันในด้านต่อไปนี้ คือ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านความถนัด ด้านความสนใจ ด้านเจตคติ ด้านแรงจูงใจ ทางสังคม ด้านค่านิยม ด้านรสนิยม ด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ด้านการศึกษาอบรม ด้านการกระทำ และด้านอายุ

การจัดการเรียนการสอนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามหลักสูตรต้องการ ทั้งพฤติกรรมด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาเองเต็มศักยภาพ แต่เราจะสามารถจัดการเรียนการสอนได้บรรลุวัตถุประสงค์เพียงใดนั้นปัจจัยสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งควรคำนึง คือ ความแตกต่างระหว่างผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และด้านบุคลิกภาพอื่นๆ ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวล้วนส่งผลต่อการเรียนรู้ของบุคคลทั้งสิ้น ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

การผลิตครูจำเป็นต้องให้ผู้ที่เข้าสู่อาชีพครูมีความรู้และประสบการณ์ที่มีความหลากหลายรวมทั้งความหลากหลายทางวัฒนธรรม Nel (1992) กล่าวไว้ว่าทัศนคติทางบวกของครูจะส่งผลต่อพฤติกรรมในห้องเรียนโดยเฉพาะทัศนคติของผู้เรียน ครูผู้สอนจำเป็นต้องใช้รู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและยอมรับความแตกต่างนั้น

4. การมีความรักที่จะแบ่งปันความรู้ให้ผู้อื่น (*Fostering Individualized Instruction*)

ความลำบากใจของครูเมื่อต้องเขียนแผนการสอนก็คือ การหาวิธีดึงความสนใจของเด็กออกจากเกมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต รายการโทรทัศน์ รายการดนตรี ฯลฯ ครูจะต้องพยายามสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน โดยการสร้างสรรค์กิจกรรมและบทเรียนที่จะดึงดูดความสนใจจากผู้เรียน เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ถ้าเทียบการเรียนรู้เป็นเสมือนการเดินทาง เด็กแต่ละคนต่างก็มีเส้นทางการเดินที่แตกต่างกันไปตามความสนใจ ไม่ได้มีเพียงเส้นทางเดียว ถนนหลายสายนำไปสู่สถานที่ที่หลากหลาย นักเรียนมีสิทธิที่จะเดินทางไปพร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวกหรือการเสริมแรงให้กำลังใจจากครูที่รออยู่ที่ถนนตรงหน้า ครูทุกคนจะต้องมีรอยยิ้มและทัศนคติในแง่บวกที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการเรียนรู้

อย่างที่ทราบกันว่าเด็กทุกคนมีความแตกต่างกัน ครูอาจจะต้องทำงานหนักมากขึ้นสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เนื้อหาหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน และวิธีการสอนที่จะต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ McNergney และ Keller (1999) พบว่าครูส่วนใหญ่ที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะต้องใส่ใจกับความคืบหน้าของนักเรียนและแข่งขันในการหากิจกรรมเพื่อดึงความสนใจให้เข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในขณะที่ให้คำแนะนำและการยกย่องสำหรับความพยายามและความสำเร็จ

5. การส่งเสริมให้ผู้อื่นมีความคิดสร้างสรรค์ (*Encouraging Creativity*)

เมื่อได้รับโอกาสที่จะได้ปฏิบัติงานหรือทำกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ นักเรียนจะได้เรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น ครูควรประยุกต์การเรียนรู้ที่ใช้ประโยชน์จากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้จะเอื้อต่อการเข้าใจบทเรียนของผู้เรียน

นอกจากนี้การใช้ทฤษฎีพหุปัญญาของการ์ดเนอร์ในการวางแผนบทเรียนสามารถระบุทิศทางที่หลากหลายสำหรับครูผู้สอนเพื่อให้สร้างสรรค์การเรียนรู้ของนักเรียน ทิศนา แจมมณี (2545 : 85) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการสอนแบบพหุปัญญาว่า ผู้บุกเบิกทฤษฎีการสอนแบบนี้ คือ ดร.โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard University) โดยเขาได้เขียนหนังสือเรื่อง “Frames of Mind : The Theory of Multiple Intelligences” ซึ่งได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง แนวคิดของเขาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดเกี่ยวกับ “เชาวน์ปัญญา” เป็นอย่างมาก และกลายเป็นทฤษฎีที่กำลั้งมีอิทธิพลอย่างกว้างขวางต่อการจัดการศึกษาและการเรียนการสอนในปัจจุบัน ทฤษฎีพหุปัญญาของ Gardner (1997) ประกอบด้วย ภาษา (verbal-linguistic), ตรรกะและคณิตศาสตร์ (logical-mathematical), มิตีสัมพันธ์ (visual-spatial), ร่างกายและกล้ามเนื้อ (bodily kinesthetic), ดนตรี (musical), การ

มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (interpersonal), รู้จักและเข้าใจตนเอง (intrapersonal) และเข้าใจหลักธรรมชาติ (naturalistic) ความคิดของการ์คเนอร์สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้

3. คุณภาพของเครื่องมือวัด

การพัฒนาแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูในครั้งนี้ นอกจากที่ผู้วิจัยจะสร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบแนวคิดที่มีทฤษฎีสนับสนุนแล้ว ยังคำนึงถึงคุณภาพของเครื่องมือวัดที่มีคุณลักษณะสำคัญหลายประการ เช่น มีความเที่ยงตรง มีความเชื่อมั่น มีความเป็นปรนัย มีอำนาจจำแนก มีระดับความยากง่ายพอเหมาะ ฯลฯ อย่างไรก็ตามในการพิจารณาว่าเครื่องมือวัดใดมีคุณภาพเหมาะที่จะนำมาใช้งานได้หรือไม่สามารถพิจารณาจากตัวบ่งชี้คุณภาพที่สำคัญตามลักษณะของเครื่องมือวัดนั้น ในกรณีที่เครื่องมือที่เป็นแบบวัดที่ไม่มีคำตอบที่ถูกต้องแน่นอน สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงคือคุณภาพของข้อสอบแต่ละข้อ โดยพิจารณาอำนาจจำแนกของข้อสอบเป็นรายข้อ คุณภาพของแบบทดสอบทั้งฉบับในแง่ของความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 อำนาจจำแนก (Discrimination)

อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ประสิทธิภาพของข้อคำถามในการจำแนกผู้ตอบที่มีความสามารถแตกต่างกันได้ เช่น แยกนักเรียนออกเป็นกลุ่มเก่ง – กลุ่มอ่อน หรือกลุ่มที่รอบรู้ – กลุ่มที่ไม่รอบรู้, กลุ่มที่ผ่านเกณฑ์ – กลุ่มที่ไม่ผ่านเกณฑ์ เป็นต้น สัญลักษณ์ที่ใช้คือ r ซึ่งเกณฑ์การแปลความหมายค่าอำนาจจำแนกมีดังนี้

ตาราง 2 เกณฑ์การแปลความหมายอำนาจจำแนกของข้อสอบ

r	อำนาจจำแนก	คุณภาพข้อสอบ	การคัดเลือก
.40 ขึ้นไป	สูง	ดีมาก	.20 ขึ้นไป
.30 - .39	ปานกลาง	ดีพอสมควร อาจต้องปรับปรุง	
.20 - .29	ปานกลาง	พอใช้แต่ต้องปรับปรุง	
ต่ำกว่า .19	ต่ำ	ใช้ไม่ได้ ต้องพิจารณาปรับปรุงใหม่หรือทิ้งไปเลย	

การหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามรายข้อ เป็นวิธีการที่ใช้ทดสอบว่า ข้อคำถามสามารถจำแนกหรือแยกกลุ่มที่เก่งกับคนไม่เก่งออกจากกันได้ ในกรณีเครื่องมือวัดเป็นแบบทดสอบ แต่ถ้าเครื่องมือวัดเป็นมาตราการประมาณค่า เช่น Likert Scale อาทิเช่นการวัดทัศนคติการหาค่าอำนาจจำแนกเป็นการจำแนกกลุ่ม คนที่มีทัศนคติที่ไม่สอดคล้องกันได้ออกจากกันได้ การหาอำนาจจำแนกสามารถทำได้ดังนี้

1.1 การหาอำนาจจำแนกจากดัชนีอำนาจจำแนก (Discrimination Index)

เป็นวิธีการหาดัชนีอำนาจจำแนกจากแบบทดสอบ วิธีการหาดัชนีอำนาจจำแนกมีขั้นตอน เช่นเดียวกับการหาดัชนีความยากง่าย โดยค่าดัชนีอำนาจจำแนกมีค่าระหว่าง -1 ถึง +1 ค่าที่ใกล้ +1 แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีอำนาจจำแนกสูง ค่าใกล้ 0 แสดงถึงข้อคำถามมีอำนาจจำแนกต่ำ แต่ถ้าค่าอำนาจจำแนกมีค่าเป็นลบ บ่งบอกว่าข้อคำถามนั้นให้ผลในตรงกันข้ามกันเช่น คนเก่งตอบผิด แต่คนไม่เก่งตอบผิด ลักษณะข้อคำถามเช่นนี้ไม่เหมาะที่จะนำไปใช้ ข้อคำถามที่เหมาะสม ดัชนีอำนาจจำแนกควรมีค่าตั้งแต่ .2 ขึ้นไป

1.2 การหาอำนาจจำแนกจากการทดสอบสถิติ t-test

การทดสอบนี้ใช้ในกรณีที่มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบ Rating Scale เช่น Likert Scale ซึ่งสามารถหาค่าเฉลี่ยของคะแนนได้ โดยการทดสอบเมื่อผลมีนัยสำคัญเช่น ค่า p-value จากค่าของ t-test มีค่าน้อยกว่า .05 แสดงว่าข้อคำถามนั้นมียอำนาจจำแนก

3.2 ความสอดคล้องของข้อคำถาม (Homogeneity of the item)

การทดสอบความสอดคล้องกันของข้อคำถามเป็นวิธีการหนึ่งเพื่อดูว่าข้อคำถามมีความคงที่ภายใน (Internal Consistency) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือการทดสอบว่าข้อคำถามที่สร้างขึ้นนั้น วัดในจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัดเดียวกันหรือไม่ เช่น เมื่อสร้างข้อคำถามเพื่อวัดการรับรู้ความรุนแรงของโรคเอดส์ ข้อคำถามที่สร้างขึ้น ต้องมีความสอดคล้องกันที่จะวัดการรับรู้ความรุนแรงของโรคเอดส์ เป็นต้น การทดสอบความสอดคล้องนี้ ในทางจิตวิทยารวมไว้เป็นส่วนหนึ่งของการหาอำนาจจำแนก ในการทดสอบความสอดคล้องกันทำได้ดังนี้

3.2.1 Inter item correlation เป็นการพิจารณาว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีความสัมพันธ์ระหว่างกันหรือไม่ โดยการใช้วิธีการของ Pearson Correlation Coefficient กรณีข้อคำถามมีลักษณะ Rating Scale ในกรณีที่ข้อคำถามเป็นแบบ Dichotomous ก็สามารถใช้ Point-biserial correlation ลักษณะข้อคำถามที่เลือกควรมีระดับความสัมพันธ์ที่ไม่สูงมาก กล่าวคือมีความสัมพันธ์ปานกลางกับข้อคำถามอื่น ทั้งนี้เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างข้อสูงมาก จะทำให้ลดความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความสัมพันธ์ที่ใช้ควรมีค่า ระหว่าง .2 - .8 ข้อคำถามที่มีค่าลบต้องพิจารณาปรับปรุง หรือตัดออก

3.2.2. Item Total Correlation การพิจารณา Item Total Correlation เป็นการดูว่า ข้อคำถามนั้นๆ มีความสัมพันธ์กับคะแนนรวมของข้อคำถามที่เหลือของแบบสอบถามทั้งฉบับหรือไม่ เพื่อที่จะทราบความสอดคล้องของข้อคำถาม

3.3 ความเที่ยงตรง (Validity)

บุญเชิด ภิญ โยธอนันตพงษ์ (2545) ได้กล่าวไว้ว่า ความเที่ยงตรง (Validity) เป็นลักษณะสำคัญที่สุดของเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพ และการศึกษาเกี่ยวกับความเที่ยงตรงมีสองแนวคิด คือแนวคิดเดิมกับแนวคิดปัจจุบัน

แนวคิดเดิมอธิบายความเที่ยงตรงว่าเป็นคุณสมบัติของเครื่องมือวัด ถ้าเครื่องมือวัดสามารถให้ข้อมูลหรือคะแนนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของการวัดแสดงว่าเครื่องมือวัดนั้นมีความเที่ยงตรง เครื่องมือวัดที่มีความเที่ยงตรงสูงจะสามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้ถูกต้องครอบคลุมมากกว่าเครื่องมือวัดที่มีความเที่ยงตรงต่ำ ความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัดจึงเป็นระดับของความสอดคล้องหรือความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากการวัดกับสิ่งที่ต้องการวัดนั้น ดังนั้น “ความเที่ยงตรง” จึงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบกับคะแนนที่ได้จากตัวแปรเกณฑ์ การหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัดจึงเป็นการตรวจสอบความสมเหตุสมผลของการแปลความหมายคะแนนจากเครื่องมือวัด

ความเที่ยงตรงเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นของแบบทดสอบแต่ไม่ใช่เงื่อนไขที่พอเพียงที่จะแสดงถึงคุณภาพของแบบทดสอบได้ ทั้งนี้ เพราะแบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงสูงแต่คะแนนที่วัดได้อาจจะวัดผลการเรียนรู้ที่ไม่สำคัญและไม่เกี่ยวข้องกับความมุ่งหมายที่ต้องการวัดจริง ความเที่ยงตรงมีความสำคัญกับนักเรียนที่คะแนนที่เขาได้รับจากแบบทดสอบเกี่ยวข้องกับความสามารถจริงของเขาที่ทำข้อสอบนั้น ความเที่ยงตรงมีความสำคัญกับครูซึ่งตระหนักถึงความสำคัญในการสอบและต้องการปรับปรุงผลการสอบให้ดีขึ้น

สรุปได้ว่าเครื่องมือวัดที่มีความเที่ยงตรง หมายถึง เครื่องมือวัดนั้นสามารถวัดในสิ่งที่คุณต้องการวัดได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นในแนวคิดเดิมจึงถือว่า ความเที่ยงตรงเป็นคุณภาพของเครื่องมือวัด ซึ่งเป็นสมบัติที่สำคัญของเครื่องมือทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ แบบทดสอบความถนัด มาตรฐานวัดทัศนคติ จริยธรรม และบุคลิกภาพ

ส่วนแนวคิดปัจจุบันได้ให้ความหมายของความเที่ยงตรงตามมาตรฐานทางเทคนิคสำหรับประเมินคุณภาพเครื่องมือวัด โดยสรุป ความเที่ยงตรง จึงหมายถึงระดับของหลักฐานที่สามารถสนับสนุนการลงความเห็นจากข้อมูลที่วัดจากเครื่องมือวัดนั้น ซึ่งเป็นการลงความเห็นจากข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือวัดเฉพาะ ดังนั้นความเที่ยงตรงจึงมีความหมายเดียว แต่การลงความเห็นและการตรวจสอบความเที่ยงตรงอาจมีได้หลายชนิด ซึ่งแบ่งตามหลักฐานพยาน อาจแบ่งได้ 3 ชนิด คือ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงสัมพันธ์กับเกณฑ์ (Criterion - Related Validity) ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity)

3.4 ความเชื่อมั่น (Reliability)

ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ความคงที่ในการวัด กล่าวคือไม่ว่าจะวัดกี่ครั้ง ก็ตามจะได้ผลคงที่เสมอ ดังนั้น ความเชื่อมั่น จึงหมายถึงระดับความสอดคล้องของผลการวัดหรือคำตอบของ

นักเรียนที่ได้จาก 1) การตอบคำถามเดียวกันสองครั้ง 2) การตอบคำถามที่คล้ายคลึงกันสองคำถามในเวลาเดียวกัน หรือในช่วงเวลาที่ต่างกัน หรือ 3) การตรวจให้คะแนนคำตอบเดียวกันของผู้ตรวจสองคนหรือมากกว่าสองคน โดยสรุปแล้วความเชื่อมั่นจึงหมายถึงผลของการวัดหรือคะแนน ซึ่งไม่ได้หมายถึงตัวเครื่องมือวัดโดยตรง

ความเชื่อมั่นของข้อสอบ (Test Reliability) หมายถึงความคงที่ของคะแนนของแบบทดสอบ กล่าวคือ ถ้านำแบบทดสอบฉบับหนึ่งไปให้นักเรียนคนหนึ่งทำกี่ครั้งก็ตามยังคงได้คะแนนเท่าเดิม แสดงว่าแบบทดสอบฉบับนั้นมีความเชื่อมั่นสูง

ประเด็นสำคัญของความเชื่อมั่นคือผลของการวัดต้องมีค่าคงเดิม เมื่อทำการวัดซ้ำในคุณลักษณะเดิม และในเงื่อนไขเดิม แต่ต่างเวลากัน

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้วัดมีค่าอยู่ระหว่าง -1.00 ถึง 1.00 ถ้าค่าความเชื่อมั่นมีค่าใกล้ +1.00 แสดงว่าผลการสอบครั้งแรกกับครั้งหลังให้ผลสอดคล้องกันมาก หรือผลการสอบจากแบบทดสอบคู่ขนานสองฉบับให้ผลสอดคล้องกันมาก ถือว่ามีความเชื่อมั่นสูงมาก ถ้าค่าความเชื่อมั่นเป็นศูนย์ หรือใกล้ศูนย์ แสดงว่าผลการสอบครั้งแรกกับครั้งหลังให้ผลการสอบไม่สอดคล้องกัน หรือผลการสอบแบบทดสอบคู่ขนานสองฉบับให้ผลไม่สอดคล้อง ถือว่าไม่มีความเชื่อมั่น หรือความเชื่อมั่นต่ำ

3.5 เกณฑ์ปกติ

ต่าย เชียงฉี (2546) ได้กล่าวไว้ว่า เกณฑ์ปกติ (Norms) หมายถึงปริมาณหรือคุณภาพปานกลาง ซึ่งอาจเป็นค่าเฉลี่ย หรือมัธยฐาน ของคุณลักษณะต่าง ๆ ประเภทของเกณฑ์ปกติ (Type of Norms) เกณฑ์ปกติแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆคือ

1. เกณฑ์ปกติระดับชาติ (National Norms) หมายถึง เกณฑ์ปกติ หรือคุณลักษณะปานกลางที่ได้มาจากประชากร หรือกลุ่มตัวอย่างที่มาจากทั้งประเทศ

2. เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) หมายถึงเกณฑ์ปกติ หรือคุณลักษณะปานกลางที่ได้มาจากประชากร หรือกลุ่มตัวอย่างที่มาจากท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง อาจจะเป็นระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หรือระดับโรงเรียนก็ได้

เกณฑ์ปกติมีหลายชนิดที่ใช่มากและเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปมีดังนี้

1. เกณฑ์ปกติเทียบชั้นเรียน (Grade Norms) เป็นเกณฑ์ปกติที่ใช้เทียบคะแนนดิบกับชั้นเรียนของนักเรียน ว่าคนที่สอบได้คะแนนเท่านี้คะแนนจะเทียบได้กับความสามารถกลาง ๆ ของนักเรียนชั้นใด เกณฑ์ปกติชนิดนี้โดยมากจะใช้กับข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. เกณฑ์เทียบอายุ (Age Norms) เป็นเกณฑ์ปกติที่ใช้เทียบคะแนนดิบกับอายุของนักเรียนว่าคนที่สอบได้คะแนนดิบเท่านี้จะเทียบได้กับคนอายุเท่าใด เกณฑ์ปกติชนิดนี้โดยปกติจะใช้กับสมรรถภาพที่มีการพัฒนาการไปตามอายุ เช่น เชาว์ปัญญา และส่วนมากจะใช้กับวัยเด็กที่กำลังเจริญเติบโต

3. เกณฑ์ปกติเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Norms) เป็นเกณฑ์ปกติที่ใช้เทียบคะแนนดิบกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ เกณฑ์ปกติชนิดนี้ใช้มากในข้อสอบมาตรฐาน

4. เกณฑ์ปกติคะแนนมาตรฐาน (Standard Score Norms) เป็นเกณฑ์ปกติที่ใช้เทียบคะแนนดิบกับคะแนนมาตรฐาน คะแนนมาตรฐานอาจจะเป็น Z-Score, CEEB-Score, Stanine เป็นต้น

การเลือกใช้เกณฑ์ปกติ

ในข้อสอบมาตรฐานทุกฉบับจะมีเกณฑ์ปกติไว้ให้เทียบเพื่อใช้ในการแปลผลของคะแนน เพื่อให้การแปลผลของคะแนนถูกต้อง การเลือกใช้เกณฑ์ปกติมีความสำคัญมาก ซึ่งจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. เกณฑ์ปกตินั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังศึกษา (Relevance)
2. ต้องเป็นเกณฑ์ปกติที่สร้างมาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร (Representative)
3. เกณฑ์ปกตินั้นจะต้องทันสมัย (Up to date)
4. เกณฑ์ปกตินั้นจะต้องมีรายละเอียดอื่นๆที่เกี่ยวข้องเพียงพอ (Adequately Described)

การแปลงคะแนนดิบเป็นคะแนนที่ปกติ (T – normalized)

กนกทิพย์ พัฒนาพัฑฒ์ (2543: 119) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการแปลงคะแนนดิบเป็นคะแนนที่ปกติสามารถแปลงได้ตามขั้นตอนดังนี้

- ขั้นที่ 1 เขียนคะแนนดิบเรียงจากคะแนนน้อยไปมาก
- ขั้นที่ 2 นับความถี่ของคะแนน (f) จากรอยคะแนน
- ขั้นที่ 3 คำนวณความถี่สะสม แบบน้อยกว่า (cf)
- ขั้นที่ 4 คำนวณผลต่างของความถี่สะสมกับครึ่งหนึ่งของความถี่
- ขั้นที่ 5 ผลที่ได้จากขั้นที่ 4 คิดเป็นร้อยละหรือเปอร์เซ็นต์
- ขั้นที่ 6 นำค่าร้อยละหรือเปอร์เซ็นต์ที่ได้ในขั้นที่ 5 อ่านค่าคะแนนที่ปกติจากตาราง ในกรณีที่ได้ค่าไม่ตรงกันให้ใช้ค่าใกล้เคียงจะได้ค่าคะแนนที่ปกติ (T – normalized)

การประยุกต์ใช้คะแนนที่ปกติ (T – normalized)

เมื่อแปลงคะแนนดิบเป็นคะแนนที่ปกติแล้ว เราสามารถนำคะแนนที่ปกติของข้อสอบแต่ละฉบับเปรียบเทียบกันได้ และนำคะแนนที่ปกติของข้อสอบแต่ละฉบับมารวมกัน หรือค่าเฉลี่ยได้ สำหรับหารประยุกต์ใช้คะแนนที่มีดังนี้

1. ใช้ประเมินผลการเรียน จากคะแนนที่ปกติ อาจกำหนดเกณฑ์ดังนี้
คะแนนที่ปกติ 70 ขึ้นไปเป็น A

60 – 69 เป็น B

40 – 59 เป็น C

30 – 39 เป็น D

ต่ำกว่า 30 เป็น F

2. ใช้ตัดสินผลการสอบคัดเลือก ในการสอบคัดเลือกซึ่งต้องอาศัยคะแนนจากข้อสอบหลายฉบับมาตัดสินรวมกัน ไม่สมควรใช้คะแนนดิบรวมกันแล้วตัดสินผลเพราะคะแนนแต่ละฉบับมีลักษณะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความยาก – ง่าย ของข้อสอบแต่ละฉบับ ดังนั้นจึงควรแปลงคะแนนดิบแต่ละฉบับเป็นคะแนนที่ปกติก่อน แล้วจึงนำมารวมกันและตัดสินจากคะแนนที่รวมหรือคะแนนเฉลี่ยต่อไปซึ่งน่าจะให้ผลที่มีความหมายมากกว่าการใช้คะแนนดิบรวมกัน

3. ใช้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในกรณีที่ต้องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษา อาจใช้ข้อสอบที่กลุ่มครูภาษาไทยในเขตพื้นที่การศึกษาสร้างขึ้นเอง หรือใช้ข้อสอบมาตรฐานทำการทดสอบนักเรียน สมมติข้อสอบมี 4 ฉบับ (ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน) เมื่อตรวจได้คะแนนแต่ละฉบับแล้วนำไปแปลงเป็นคะแนนที่ปกติ ก็สามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งการเปรียบเทียบคะแนนที่เฉลี่ยของแต่ละโรงเรียน และการเปรียบเทียบคะแนนที่เฉลี่ยของแต่ละกลุ่มโรงเรียน

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชาติรี นาคะกุล (2529) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นครูตามการรับรู้ของนักการศึกษาชั้นนำ และครูดีเด่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักการศึกษาชั้นนำ 908 คน และครูดีเด่น 495 คน พบว่า องค์ประกอบแนวความเป็นครูตามการรับรู้ของนักการศึกษาชั้นนำมีองค์ประกอบ 9 ประการเรียงตามลำดับความสำคัญ คือ บุคลิกลักษณะและการทำงาน ลักษณะนิสัย ประสบการณ์ด้านกิจกรรมและเกียรติประวัติ ทักษะติดต่อวิชาชีพครู ประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครู ลักษณะครอบครัวที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพครู ความประทับใจและทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษา ส่วนองค์ประกอบแนวความเป็นครูตามการรับรู้ของครูดีเด่นมี 9 องค์ประกอบ เรียงลำดับตามความสำคัญคือ บุคลิกลักษณะและการทำงาน ประสบการณ์ด้านกิจกรรมและเกียรติประวัติ ทักษะติดต่อวิชาชีพครู ลักษณะนิสัย ลักษณะของครอบครัวที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพครู ความประทับใจในอาชีพครู ประสบการณ์เดิม แรงจูงใจและทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษา

ณรงค์ฤทธิ์ อิศรัตน์ (2530) ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู พบว่าบุคลิกภาพความเป็นครูประกอบด้วย 9 คุณลักษณะได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความเมตตากรุณา และความขยันหมั่นเพียร รวม 73 ข้อ หากคุณภาพเครื่องมือและเกณฑ์ปกติจากนักศึกษาคูชั้นปีที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร

ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์ (2537) ศึกษาการวัดแนวความเป็นครูกับการพัฒนาวิชาชีพศึกษาศาสตร์ พบว่าการคัดเลือกบุคคลเข้าเรียนในสาขาศึกษาศาสตร์มีความจำเป็นที่จะต้องมีความพร้อมที่เหมาะสมในการคัดเลือก ได้แก่ 1) ทักษะการใช้ภาษาไทย ประกอบด้วยความสามารถด้านการอ่าน พูด เขียน ฟัง โดยมีความชัดเจนถูกต้อง และมารยาทในการสื่อสาร 2) ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยความสามารถในการอ่านและการเขียน 3) ทักษะด้านการคิดและสติปัญญา ประกอบด้วยการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ ความสามารถในการคิดคำนวณ 4) คุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความมั่นคงทางอารมณ์ ความรักในอาชีพครู ความมีเหตุผล ความกล้าหาญ ความเป็นผู้มีวัฒนธรรม ความสามารถในการปรับตัว และความรู้ทันในข่าวสารเหตุการณ์บ้านเมือง

สุทัศน์ จอกสถิตย์ (2547) ศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นครูของครูกลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าคุณลักษณะความเป็นครูมี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเมตตา กรุณา ความมีเหตุผล คุณธรรมจริยธรรม บุคลิกภาพ ความรับผิดชอบ ความมุ่งมั่นในงาน ความรู้ความสามารถ และความร่วมมือ

อรุณี อ่อนสวัสดิ์และคณะ (2552) ศึกษาองค์ประกอบของความถนัดในวิชาชีพ พบว่าความถนัดทางวิชาชีพครูมี 2 องค์ประกอบหลัก คือ องค์ประกอบหลักความรู้ความสามารถ และองค์ประกอบหลักคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือบุคลิกภาพ โดยองค์ประกอบหลักด้านความรู้ความสามารถ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 13 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาษาและคำศัพท์ 2) เหตุผล 3) การใช้วิจารณญาณสรุปความ 4) ตัวเลข 5) ความจำ 6) ความคล่อง 7) ความยืดหยุ่น 8) ทักษะการสื่อสาร 9) การบริหารจัดการการวางแผน 10) ความสามารถในการสอน 11) ความสามารถทางเทคโนโลยี 12) การประยุกต์ใช้ความรู้ และ 13) การวิเคราะห์และแก้ปัญหา ส่วนองค์ประกอบหลักคุณลักษณะที่พึงประสงค์/บุคลิกภาพ ประกอบด้วย 1) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี (ยึดมั่นศาสนา มั่นคงทางอารมณ์ เลื่อมใสประชาธิปไตย มองมุมบวก มีความบริสุทธิ์ใจ มีความกระตือรือร้น ผู้มีวัฒนธรรม) 2) ความศรัทธาในอาชีพครู 3) ความร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ 4) มีมนุษยสัมพันธ์ 5) รับผิดชอบและเสียสละเพื่อผู้เรียนและสังคม 6) ความเป็นผู้นำ และ 7) การพัฒนาบุคลิกภาพ

สำหรับงานวิจัยของต่างประเทศนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบทดสอบวิชาชีพครู (Assessment of Professional Teaching: APT) พบว่าแบบทดสอบมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานด้านการจัดการศึกษา การวางแผนการสอน การจัดการชั้นเรียน ความเชี่ยวชาญและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ศิลปะด้านภาษา และเทคโนโลยีทางการศึกษา

Ekstrom (1973) ได้สรุปแนวคิดเชิงทฤษฎีว่า องค์ประกอบความถนัดของครูมี 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) ความสามารถด้านภาษา 2) ความสามารถด้านเหตุผล 3) ความจำ 4) ความคล่อง 5) ความยืดหยุ่น ซึ่งความถนัดทางวิชาชีพครูจากแนวคิดของเขายังไม่เพียงพอที่จะอธิบายความรู้และพฤติกรรมการสอนของครูได้ชัดเจน ต่อมาในปี 1978 เขาได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดของครูพฤติกรรมการสอน และผลการเรียนของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง

ตัวแปรต่าง ๆ วิเคราะห์องค์ประกอบความถนัดของครู ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อ พฤติกรรมการสอนของครู กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูประถมศึกษาระดับ 2 และระดับ 5 จำนวน 42 คน และ 55 คนตามลำดับ และนักเรียนที่เรียนกับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในวิชาการอ่าน และคณิตศาสตร์ เขาได้ใช้แบบทดสอบความถนัดสำหรับครู 15 ฉบับ ได้แก่ 1) ความสามารถในการอ่าน 2) คำศัพท์ 3) จำแบบเชื่อมโยง 4) จัดกลุ่มภาพ 5) คำคำไม่มีความหมาย 6) เหตุผลแบบอุปมาน 7) คณิตศาสตร์ 8) ค้นหาประโยชน์ 9) เขียนประโยคให้สมบูรณ์ 10) ตั้งชื่อเรื่อง/กำหนดประเด็น 11) ความมหัศจรรย์จากเรื่องเล่า 12) การเขียนเชื่อมโยงแบบควบคุม 13) การสร้างประโยค 14) ระบุวัตถุสิ่งของ 15) การวางแผน เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบความถนัดแล้ว ได้องค์ประกอบความถนัดทางวิชาชีพครู ได้แก่ 1) ความคล่องทางภาษา 2) ความจำ 3) การใช้เหตุผล 4) ความยืดหยุ่น

นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาการเป็นครูที่ดีตามแนวคิดของ Bonni Gourneau (2005) อาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยนอร์ทดาโคตา ซึ่งได้ศึกษาคุณลักษณะสำคัญจำเป็นของผู้ที่สมัครเป็นครูจากการสอบถามนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการเรียนการสอนเบื้องต้นในช่วง 3 ปี เริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนสิงหาคมปี 2002 ใช้เวลารวบรวมข้อมูล 8 ภาคเรียน จำนวน 210 คน โดยให้เขียนเรียงความว่าครูที่ตนประทับใจและไม่ประทับใจมีลักษณะอย่างไร ผลการศึกษาพบว่าครูที่ดีจะต้องประกอบด้วยเจตคติสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความมีเมตตากรุณา และปรารถนาดีต่อผู้อื่น (*Demonstrating Caring and Kindness*) การรู้จักแบ่งปันความรับผิดชอบ (*Sharing Responsibility*) การเข้าใจและยอมรับผู้อื่น (*Sensitively Accepting Diversity*) การมีความรักที่จะแบ่งปันความรู้ให้ผู้อื่น (*Fostering Individualized Instruction*) และการส่งเสริมให้ผู้อื่นมีความคิดสร้างสรรค์ (*Encouraging Creativity*) ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวทางของ Bonni Gourneau มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูในครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีที่เรียนในหลักสูตรวิชาชีพครูและไม่ใช่หลักสูตรวิชาชีพครูของสถาบันอุดมศึกษาในปีการศึกษา 2557

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้การสุ่มแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิผสมกับการสุ่มแบบกลุ่ม (Stratified cluster sampling) โดยแบ่งจังหวัดทั้งหมดออกตามภาคภูมิศาสตร์ ได้แก่ ภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ แล้วสุ่มจังหวัดจากแต่ละภาค

ขั้นที่ 2 ในแต่ละจังหวัดเลือกมหาวิทยาลัย/สถานศึกษาที่สอนวิชาชีพครูมา 1 แห่ง เป็นการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling)

ขั้นที่ 3 ในแต่ละสถาบันการศึกษา สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

เมื่อสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนข้างต้น จะได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 2 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการหาค่าคุณภาพเครื่องมือ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 990 คน ประกอบด้วย

1.1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการหาค่าอำนาจจำแนก ค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม และค่าความเชื่อมั่น ได้แก่ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาวิชาชีพครูจำนวน 624 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพ ได้แก่ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาวิชาชีพครูจำนวน 142 คน นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 86 คน และนักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทยที่ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครูจำนวน 112 คน

2. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสร้างเกณฑ์ปกติ ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีด้าน การศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาทุกภูมิภาค ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 1,563 คน

ตาราง 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

สถาบันการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)		
		ค่าอำนาจจำแนก/ ความสอดคล้อง ภายใน/ค่าความ เชื่อมั่น	ความเที่ยงตรง เชิงสภาพ	ปกติวิสัย (Norm)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	กรุงเทพฯ	624	254	747
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	กรุงเทพฯ		112	
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์	กรุงเทพฯ			87
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	ฉะเชิงเทรา			150
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี	กาญจนบุรี			184
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	เชียงราย			150
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	สกลนคร			150
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	ยะลา			95
รวม		624	366	1,563

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีลักษณะเป็นแบบวัดชนิดสถานการณ์ 3 ตัวเลือก ซึ่งสถานการณ์ที่กำหนดให้นั้นมีคำตอบหรือทางเลือกที่จะตอบ 3 แบบ ให้ผู้ตอบระบุว่าสิ่งใดที่คิดจะทำเมื่อประสบเหตุการณ์นั้น ๆ โดยให้ตัดสินใจว่า จะเลือกลำดับแรกซึ่งสามารถแก้ปัญหาหรือเป็นวิธีที่ดีที่สุด ลำดับที่สองคือการแก้ปัญหาที่สามารถใช้ได้รองลงมา และลำดับสามซึ่งอาจจะเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่อาจจะได้ผลน้อยที่สุด ดังตัวอย่าง

สถานการณ์ที่ 0

ในวันสอบปลายภาคเรียนวิชาหนึ่งซึ่งใช้เวลาสอบ 1 ชั่วโมง 30 นาที ซึ่งครูทรงนวลบอกไว้ก่อนการสอบว่าจะไม่ให้เข้าสอบหากมาสายเกินกว่า 30 นาที แต่จนถึงห้องสอบสายเกินกว่า 1 ชั่วโมง

หากท่านเป็นครูทรงนวล ท่านจะอย่างไร	คำตอบท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. อนุญาตให้เข้าสอบแต่ให้เวลาสอบเท่าที่เหลืออยู่คือ 30 นาที		✓	
2. อนุญาตให้เข้าสอบและให้เวลาสอบ 1 ชั่วโมง 30 นาที			✓
3. ไม่อนุญาตให้เข้าสอบให้เป็นไปตามข้อตกลงไว้แต่ต้น	✓		

จากสถานการณ์ข้างต้น หากผู้ตอบเห็นว่าการไม่อนุญาตให้เข้าสอบจะเป็นการตอบโจทย์ได้ดีที่สุด ให้เลือกเป็นลำดับแรก และเห็นว่าหากให้เข้าสอบโดยใช้เวลา 30 นาทีเป็นสิ่งที่ผู้ตอบคิดว่าเป็นการแก้ปัญหา รองลงมา ก็ให้เลือกเป็นลำดับสอง ส่วนการอนุญาตให้เข้าสอบเต็มเวลาเป็นสิ่งที่ผู้ตอบคิดว่าจะเลือกทำเป็นลำดับสุดท้าย

การให้คะแนนนั้นใช้การพิจารณา 2 เกณฑ์ ได้แก่

1. เกณฑ์น้ำหนักของลำดับที่เลือก ถ้าผู้ตอบเลือกเป็นอันดับแรกจะมี 3 คะแนน เลือกเป็นลำดับสองจะมี 2 คะแนน และเลือกลำดับสามจะมี 1 คะแนน

2. เกณฑ์น้ำหนักประจำตัวเลือกคือ 1, 2 และ 3 โดยที่ตัวเลือกที่ถูกต้องหรือเหมาะสมที่สุดจะมีน้ำหนักประจำตัวเลือกเป็น 3 หากตัวเลือกถูกต้องหรือเหมาะสมรองลงมาจะมีน้ำหนักประจำตัวเลือกเป็น 2 และ 1 ตามลำดับ

การคิดคำนวณคะแนนจะต้องใช้ทั้ง 2 เกณฑ์มาคำนวณร่วมกัน ตัวอย่างเช่น ถ้าผู้ตอบเลือกตัวเลือกที่มีน้ำหนักประจำข้อเป็น 3 เป็นตัวเลือกแรก จะมีคะแนนเท่ากับ 3×3 และเลือกตัวเลือกที่มีน้ำหนักประจำข้อเป็น 2 เป็นตัวเลือกที่ 2 จะมีคะแนนเท่ากับ 2×2 และเลือกตัวเลือกที่มีน้ำหนักประจำข้อเป็น 1 เป็นตัวเลือกสุดท้าย จะมีคะแนนเท่ากับ 1×1 ซึ่งเมื่อรวมคะแนนทั้งหมดแล้ว ผู้ตอบคนนี้จะได้คะแนนของข้อคำถามนี้เป็น 14 คะแนน

สำหรับขั้นตอนการสร้างแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการในแต่ละองค์ประกอบ โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. เขียนข้อคำถามและตัวเลือกโดยกำหนดสถานการณ์ที่สอดคล้องกับสภาพและเหตุการณ์ปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น

องค์ประกอบ	คำอธิบาย	ตัวอย่างข้อคำถาม
1.เมตตากรุณา และ ปรารถนาดีต่อผู้อื่น (<i>Demonstrating Caring and Kindness</i>)	คนที่จะเป็นครูที่ดีได้นั้นจะต้องมีเมตตาต่อลูกศิษย์ จริ่งใจและดูแลด้วยความห่วงใยอย่างแท้จริง ซึ่งสะท้อนออกมาได้ทั้งทางกายและวาจา	ขณะที่กำลังนั่งรับประทานอาหารกลางวันพร้อมกับเพื่อนครู ครูสุชาติได้ยึ้นนักเรียนส่งเสียงโวยวายอยู่ในโรงอาหาร ครูสุชาติควรจะปฏิบัติอย่างไร 1. หยุดรับประทานอาหาร พร้อมเข้าไปจดชื่อนักเรียนเพื่อแจ้งอาจารย์ประจำชั้น 2. หยุดรับประทานอาหาร และเดินไปตักเตือนนักเรียนที่แสดงกิริยาเช่นนั้น 3. แสดงอาการไม่พอใจและบอกให้ครูฝ่ายปกครองจัดการเรื่องนี้
2. แบ่งปันความ รับผิดชอบ (<i>Sharing Responsibility</i>)	คนที่จะเป็นครูที่ดีจะต้องไม่ควบคุมลูกศิษย์มากเกินไป ต้องปล่อยให้มื่ออิสระทั้งการทำงาน และการตัดสินใจ เพื่อฝึกฝนให้ลูกศิษย์สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้	ในวิชาภาษาไทย ครูสมทรงให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบ่งออกเป็นกลุ่มย่อย แต่งคำประพันธ์ตามหัวข้อที่กำหนด พร้อมกับให้นำเสนอหน้าห้องด้วยการวาดภาพประกอบ และอ่านทำนองเสนาะ พร้อมอธิบายความหมายและตอบคำถามเพื่อนร่วมห้อง จุดมุ่งหมายของครูสมทรงที่ให้นักเรียนทำอย่างนั้นเพื่ออะไร 1. เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนในห้องได้มีโอกาสดได้แสดงออก 2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฟัง พูด อ่าน เขียน ครบทุกด้าน 3. พัฒนาทักษะด้านการคิดและการแก้ปัญหาของนักเรียน
3. เข้าใจและ ยอมรับผู้อื่น (<i>Sensitively Accepting Diversity</i>)	คนที่จะเป็นครูที่ดีจะต้องทำให้ลูกศิษย์รู้สึกว่าคุณค่าและมีความสำคัญ โดยคนเป็นครูจะต้องยอมรับในความคิดเห็นของเขาและให้กำลังใจ	เด็กหญิงคุ่มมีทักษะด้านการเขียนต่ำกว่าพัฒนาการในช่วงวัยของตน แต่ใช้การวาดภาพประกอบเพื่อความสมบูรณ์ของเรื่องที่เขียน ถ้าท่านเป็นครูประจำชั้นของเด็กหญิงคุ่มจะอย่างไร 1. พัฒนาทักษะการเขียนของเด็กหญิงคุ่มโดยไม่ให้ใช้การวาดภาพประกอบ 2. พยายามเพิ่มทักษะการเขียนของเด็กหญิงคุ่มให้เป็นตามพัฒนาการของช่วงวัย โดยไม่ลื้มที่จะส่งเสริมทักษะการวาดภาพด้วย 3. ปล่อยให้เหมือนเดิม เพราะเด็กควรมื่ออิสระที่จะทำในสิ่งที่ตนต้องการ

องค์ประกอบ	คำอธิบาย	ตัวอย่างข้อคำถาม
4. รักที่จะแบ่งปันความรู้ (Fostering Individualized Instruction)	คนที่จะเป็นครูที่ดีจะต้องมีพื้นฐานของการเป็นคนชอบสอนหรือชอบแบ่งปันความรู้ให้กับผู้อื่นด้วยเทคนิควิธีหลากหลายตามสภาพของลูกศิษย์เพื่อเน้นจุดเด่นและเสริมจุดอ่อนของผู้เรียนแต่ละคน	ครูวิทยาอ่านหนังสือพิมพ์ พบข่าวอันตรายของลูกชั้นที่ขายอยู่ในท้องตลาดเพราะมีสารปนเปื้อนวัตถุกันเสียและน้ำมันทอดซ้ำ ถ้านักเรียนเป็นครูวิทยาจะมีความคิดเห็นต่อข่าวนี้อย่างไร 1. ต้องนำข่าวนี้ไปเตือนนักเรียนในชั้นเรียนก่อนเริ่มต้นบทเรียน 2. นักเรียนของเราส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มเสี่ยง คงไม่เป็นอะไรหรอก 3. สมัยนี้กินอะไรก็อันตรายไปหมด
5. ส่งเสริมให้ผู้อื่นมีความคิดสร้างสรรค์ (Encouraging Creativity)	คนที่จะเป็นครูที่ดีจะต้องสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับลูกศิษย์ เปิดใจกว้างยอมรับความคิดที่แปลกใหม่และพร้อมที่จะต่อ ยอดความคิดนั้นให้กว้างไกลเต็มตามศักยภาพของเขา	ครูปิยะกำหนดงานให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขียนรายงานข่าวสั้นๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนของตน เด็กชายธงชัยเพิ่งกลับจากการไปเยี่ยมคุณตาที่ต่างเมือง เสนอจะเขียนเรื่องการท่องเที่ยวของตนแทน ถ้าท่านเป็นครูปิยะ ท่านจะอย่างไร 1. บอกเด็กชายธงชัยว่า เก็บเรื่องนี้ไว้เขียนครั้งหน้าเพราะสัปดาห์หน้าจะกำหนดให้เขียนหัวข้ออิสระ 2. บอกให้นักเรียนคนอื่นทำรายงานข่าว แต่ยอมให้เด็กชายธงชัยเขียนเรื่องท่องเที่ยว 3. ให้เด็กชายธงชัยเขียนรายงานข่าวเหมือนเพื่อนในห้อง แต่เรื่องท่องเที่ยวให้เขียนส่งครู ถ้าเขียนดีจะนำมาติดบอร์ดให้ห้องให้เพื่อนอ่าน

3. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยนำข้อคำถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลการศึกษาจำนวน 9 คน พิจารณาความครอบคลุมนิยามเชิงปฏิบัติการ ความเหมาะสมของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ IOC (Index of Item Objectives Congruence) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา คือ

เห็นว่าสอดคล้อง ให้คะแนน +1

ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0

เห็นว่าไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

การวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็น โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คำนวณค่าตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

นำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ของผู้เชี่ยวชาญ มาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วเลือกค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

4. นำแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนิสิตระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาหลักสูตรวิชาชีพครูและที่ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครู เพื่อวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก ความสอดคล้องของข้อคำถาม และค่าความเชื่อมั่น เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกในระดับดี

5. หาความเที่ยงตรงเชิงสภาพโดยใช้เทคนิคกลุ่มรู้ชุด (Known-group technique) ระหว่างกลุ่มนิสิตที่ศึกษาวิชาชีพครู กับนิสิตสาขาอื่น

6. นำแบบวัดที่ได้ไปหาเกณฑ์ปกติ ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาหลักสูตรวิชาชีพครู จำนวน 1,468 คน ที่ได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยเป็นสถาบันอุดมศึกษาในทุกภูมิภาค

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ ติดต่อขอความร่วมมือจากคณะที่ผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู และคณะที่ไม่ได้ผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูเพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ ติดต่อขอความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีการผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูที่ผู้วิจัยมีเครือข่ายอยู่ในทุกภูมิภาค โดยจัดส่งแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูทางไปรษณีย์ให้เครือข่ายจัดส่ง หลังจากนั้นนำแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูกลับมาตรวจให้คะแนนพร้อมวิเคราะห์ผล เขียนคู่มือดำเนินการใช้แบบวัด รวมถึงเกณฑ์การแปลความหมาย และจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มคะแนนสูงและคะแนนต่ำ โดยใช้สถิติเชิงเปรียบเทียบที (t-test)

2. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดที่สร้างขึ้นด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -Coefficient)

3. วิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามโดยใช้วิธีวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนประจำข้อกับคะแนนรวมของแต่ละองค์ประกอบ (item-total correlation)
4. วิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงสภาพ ซึ่งผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงเปรียบเทียบที่ (t-test) ระหว่างกลุ่มนิสิตที่ศึกษาวิชาชีพครู และกลุ่มนิสิตที่ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครู

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู ดังนั้นผลการวิเคราะห์ที่ได้จึงเป็นการยืนยันความมีคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
2. ตรวจสอบคุณภาพความเชื่อมั่น ค่าความสอดคล้องภายใน และค่าอำนาจจำแนก
3. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงสภาพ (Concurrent Validity)
4. เกณฑ์ปกติ

1. การตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

ภายหลังจากที่ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูโดยใช้กรอบแนวคิดของ Bonni Gourneau (2005) มาใช้ ผู้วิจัยได้เขียนสถานการณ์ที่เป็นข้อคำถามและตัวเลือกตามโครงสร้างดังกล่าวจำนวน 39 ข้อ หลังจากนั้นได้นำข้อคำถามที่เป็นสถานการณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 9 คนตรวจสอบ เพื่อพิจารณาคุณภาพและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC : Index of Item Objective Congruence) ว่าสถานการณ์และตัวเลือกที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับนิยามและพฤติกรรมที่กำหนดไว้แล้วหรือไม่

ตาราง 4 จำนวนสถานการณ์ในแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูภายหลังการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

ความสามารถทางวิชาชีพครู	จำนวนที่สร้าง	จำนวนที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ
ความมีเมตตากรุณา และปรารถนาดีต่อผู้อื่น	7	6
การรู้จักแบ่งปันความรับผิดชอบ	7	6
การเข้าใจและยอมรับผู้อื่น	8	7
การมีความรักที่จะแบ่งปันความรู้ให้ผู้อื่น	8	7
การส่งเสริมให้ผู้อื่นมีความคิดสร้างสรรค์	9	7
รวม	39	33

จากตาราง 4 พบว่า สถานการณ์และตัวเลือกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 39 สถานการณ์ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC : Index of Item Objective Congruence) จำนวน 33 ข้อ เนื่องจากแต่ละสถานการณ์มีความยาว ผู้วิจัยจึงคัดเลือกสถานการณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ เพียงคุณลักษณะละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ โดยแก้ไขและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญแล้วจัดพิมพ์เป็นแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูที่จะนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. ตรวจสอบคุณภาพความเชื่อมั่น ค่าความสอดคล้องภายใน และค่าอำนาจจำแนก

หลังจากคัดเลือกและปรับปรุงสถานการณ์และตัวเลือกตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำแล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ค่าความสอดคล้องภายใน และค่าอำนาจจำแนก ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

2.1 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของทั้ง 30 สถานการณ์ที่วิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -Coefficient) มีค่าเท่ากับ .731

2.2 ค่าความสอดคล้องภายใน เพื่อตรวจสอบคุณภาพรายข้อว่าข้อคำถามหรือสถานการณ์แต่ละข้อวัดคุณลักษณะเดียวกันหรือไม่ ผู้วิจัยตรวจสอบโดยใช้วิธีวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนประจำข้อกับคะแนนรวมของแต่ละองค์ประกอบ (item-total correlation)

ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อของแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูระหว่างคะแนนประจำข้อกับคะแนนรวมแต่ละคุณลักษณะ

สถานการณ์	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	สถานการณ์	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
1	.475**	16	.452**
2	.568**	17	.500**
3	.585**	18	.338**
4	.626**	19	.388**
5	.587**	20	.515**
6	.597**	21	.518**
7	.605**	22	.592**
8	.508**	23	.596**
9	.565**	24	.621**
10	.470**	25	.559**
11	.368**	26	.529**
12	.504**	27	.559**
13	.501**	28	.374**
14	.535**	29	.565**
15	.517**	30	.490**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลวิเคราะห์ดังที่ปรากฏในตาราง 5 พบว่าสถานการณ์ทั้ง 30 สถานการณ์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมในแต่ละคุณลักษณะ อยู่ระหว่าง .338 ถึง .626 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ

2.3 คำอำนาจจำแนกรายข้อระหว่างกลุ่มที่มีคะแนนสูงและคะแนนต่ำ โดยใช้สถิติเชิงเปรียบเทียบที (t-test) ได้ผลวิเคราะห์ดังนี้

ตาราง 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูระหว่างกลุ่มที่มีคะแนนสูงและคะแนนต่ำ

ข้อคำถาม	กลุ่ม	N	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	Sig.
สถานการณ์ที่ 1	คะแนนสูง	112	13.71	0.510	4.563**	.000
	คะแนนต่ำ	109	13.08	1.355		
สถานการณ์ที่ 2	คะแนนสูง	112	13.65	0.877	5.302**	.000
	คะแนนต่ำ	109	12.84	1.335		
สถานการณ์ที่ 3	คะแนนสูง	112	13.20	1.153	5.111**	.000
	คะแนนต่ำ	108	12.19	1.694		
สถานการณ์ที่ 4	คะแนนสูง	112	13.96	0.453	4.890**	.000
	คะแนนต่ำ	108	13.31	1.307		
สถานการณ์ที่ 5	คะแนนสูง	112	13.89	0.364	6.023**	.000
	คะแนนต่ำ	108	13.06	1.400		
สถานการณ์ที่ 6	คะแนนสูง	112	13.90	0.379	6.988**	.000
	คะแนนต่ำ	108	13.11	1.321		
สถานการณ์ที่ 7	คะแนนสูง	112	11.89	1.646	1.414	.159
	คะแนนต่ำ	108	11.59	1.498		
สถานการณ์ที่ 8	คะแนนสูง	112	12.21	1.302	2.933**	.004
	คะแนนต่ำ	110	11.67	1.402		
สถานการณ์ที่ 9	คะแนนสูง	112	13.70	0.751	5.189**	.000
	คะแนนต่ำ	110	12.76	1.745		
สถานการณ์ที่ 10	คะแนนสูง	112	13.24	0.604	4.096**	.000
	คะแนนต่ำ	106	12.57	1.592		
สถานการณ์ที่ 11	คะแนนสูง	112	13.76	0.774	6.056**	.000
	คะแนนต่ำ	108	12.96	1.135		
สถานการณ์ที่ 12	คะแนนสูง	112	13.70	0.655	7.060**	.000
	คะแนนต่ำ	107	12.72	1.280		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อความ	กลุ่ม	N	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า t	Sig.
สถานการณ์ที่ 13	คะแนนสูง	112	13.71	0.580	6.724**	.000
	คะแนนต่ำ	110	12.65	1.535		
สถานการณ์ที่ 14	คะแนนสูง	112	13.63	0.850	5.719**	.000
	คะแนนต่ำ	108	12.68	1.509		
สถานการณ์ที่ 15	คะแนนสูง	112	13.05	1.394	3.808**	.000
	คะแนนต่ำ	106	12.22	1.810		
สถานการณ์ที่ 16	คะแนนสูง	112	12.77	1.185	1.744	.083
	คะแนนต่ำ	111	12.45	1.512		
สถานการณ์ที่ 17	คะแนนสูง	112	13.67	0.509	9.227**	.000
	คะแนนต่ำ	111	12.43	1.319		
สถานการณ์ที่ 18	คะแนนสูง	112	13.83	0.721	7.766**	.000
	คะแนนต่ำ	109	12.78	1.220		
สถานการณ์ที่ 19	คะแนนสูง	112	13.27	0.697	3.245**	.001
	คะแนนต่ำ	107	12.75	1.512		
สถานการณ์ที่ 20	คะแนนสูง	112	13.86	0.583	10.934**	.000
	คะแนนต่ำ	106	12.16	1.494		
สถานการณ์ที่ 21	คะแนนสูง	112	13.17	0.815	7.309**	.000
	คะแนนต่ำ	106	11.97	1.489		
สถานการณ์ที่ 22	คะแนนสูง	112	13.49	1.074	5.476**	.000
	คะแนนต่ำ	105	12.63	1.235		
สถานการณ์ที่ 23	คะแนนสูง	112	13.80	0.583	8.735**	.000
	คะแนนต่ำ	105	12.63	1.258		
สถานการณ์ที่ 24	คะแนนสูง	112	13.76	0.541	10.846**	.000
	คะแนนต่ำ	102	12.00	1.554		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อความ	กลุ่ม	N	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า t	Sig.
สถานการณ์ที่ 25	คะแนนสูง	112	13.50	0.870	9.932**	.000
	คะแนนต่ำ	103	11.60	1.751		
สถานการณ์ที่ 26	คะแนนสูง	112	13.48	0.735	7.054**	.000
	คะแนนต่ำ	103	12.55	1.135		
สถานการณ์ที่ 27	คะแนนสูง	112	13.05	1.494	6.384**	.000
	คะแนนต่ำ	101	11.77	1.427		
สถานการณ์ที่ 28	คะแนนสูง	112	12.66	1.078	1.927	.055
	คะแนนต่ำ	103	12.32	1.463		
สถานการณ์ที่ 29	คะแนนสูง	112	13.12	0.966	7.620**	.000
	คะแนนต่ำ	105	11.84	1.442		
สถานการณ์ที่ 30	คะแนนสูง	112	13.94	0.470	6.331**	.000
	คะแนนต่ำ	103	12.92	1.564		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกตามตาราง 6 พบว่า มีข้อความหรือสถานการณ์ที่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและคะแนนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 27 ข้อ ยกเว้นสถานการณ์หรือข้อความที่ 7, 16 และ 28 ที่คะแนนเฉลี่ยรายข้อระหว่างกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและคะแนนต่ำไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงสภาพ (Concurrent Validity)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงสภาพ ด้วยการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยโดยใช้สถิติเชิงเปรียบเทียบที่ (t-test) ระหว่างกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่เรียนวิชาชีพครู (ชั้นปีที่ 4 และ 5) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เรียนวิชาชีพครู

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่เรียนวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 (อยู่ในช่วงฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู) กับกลุ่มตัวอย่างที่กำลังเรียนวิชาชีพครูชั้นปีที่ 4

ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้

ตาราง 7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูระหว่างกลุ่มที่เรียนวิชาชีพครู กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เรียนวิชาชีพครู

คุณลักษณะ	กลุ่ม	N	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	Sig.
ความมีเมตตา กรุณา และ ปรารถนาดีต่อผู้อื่น	วิชาชีพครู	254	13.50	0.519	5.872**	.000
	ไม่ใช่วิชาชีพครู	198	13.17	0.661		
การรู้จักแบ่งปันความ รับผิดชอบ	วิชาชีพครู	254	12.89	0.480	1.987*	.048
	ไม่ใช่วิชาชีพครู	198	12.78	0.694		
การเข้าใจและยอมรับผู้อื่น	วิชาชีพครู	254	13.32	0.430	2.134*	.033
	ไม่ใช่วิชาชีพครู	198	13.21	0.562		
การมีความรักที่จะแบ่งปัน ความรู้ให้ผู้อื่น	วิชาชีพครู	254	13.36	0.464	5.123**	.000
	ไม่ใช่วิชาชีพครู	198	13.08	0.641		
การส่งเสริมให้ผู้อื่นมีความคิด สร้างสรรค์	วิชาชีพครู	254	13.08	0.484	4.087**	.000
	ไม่ใช่วิชาชีพครู	198	12.85	0.674		
รวม	วิชาชีพครู	254	13.23	0.304	5.719**	.000
	ไม่ใช่วิชาชีพครู	198	13.02	0.449		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูระหว่างกลุ่มที่เรียนวิชาชีพครู กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เรียนวิชาชีพครู ตามตาราง 7 พบว่าในภาพรวมนั้นผู้ที่ศึกษาวิชาชีพครูมีคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายคุณลักษณะพบว่าด้านความมีเมตตาและปรารถนาดีต่อผู้อื่น การมีความรักที่จะแบ่งปันให้ผู้อื่น และการส่งเสริมให้ผู้อื่นมาความคิดสร้างสรรค์ ผู้ที่ศึกษาวิชาชีพครูมีคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนด้านการรู้จักแบ่งปันความรับผิดชอบ และการเข้าใจและยอมรับผู้อื่นนั้น ผู้ที่ศึกษาวิชาชีพครูมีคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูระหว่างกลุ่มที่กำลังเรียนวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 กับกลุ่มตัวอย่างที่กำลังเรียนวิชาชีพครูชั้นปีที่ 4

คุณลักษณะ	กลุ่ม	N	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	Sig.
ความมีเมตตา กรุณา และ ปรารถนาดีต่อผู้อื่น	ชั้นปีที่ 5	142	13.70	0.292	7.036**	.000
	ชั้นปีที่ 4	112	13.25	0.626		
การรู้จักแบ่งปันความ รับผิดชอบ	ชั้นปีที่ 5	142	13.05	0.442	6.160**	.048
	ชั้นปีที่ 4	112	12.70	0.457		
การเข้าใจและยอมรับผู้อื่น	ชั้นปีที่ 5	142	13.43	0.335	4.822**	.033
	ชั้นปีที่ 4	112	13.17	0.490		
การมีความรักที่จะแบ่งปัน ความรู้ให้ผู้อื่น	ชั้นปีที่ 5	142	13.54	0.313	7.086**	.000
	ชั้นปีที่ 4	112	13.14	0.526		
การส่งเสริมให้ผู้อื่นมีความคิด สร้างสรรค์	ชั้นปีที่ 5	142	13.25	0.389	6.809**	.000
	ชั้นปีที่ 4	112	13.86	0.505		
รวม	ชั้นปีที่ 5	142	13.39	0.089	10.878**	.000
	ชั้นปีที่ 4	112	13.02	0.352		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูระหว่างกลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 กับกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 4 ตามตาราง 8 พบว่าในภาพรวมนั้นกลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูสูงกว่ากลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายคุณลักษณะพบว่าในทุกคุณลักษณะซึ่งประกอบด้วย ความมีเมตตาและปรารถนาดีต่อผู้อื่น การรู้จักแบ่งปันความรับผิดชอบ การเข้าใจและยอมรับผู้อื่น การมีความรักที่จะแบ่งปันให้ผู้อื่น และการส่งเสริมให้ผู้อื่นมาความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูสูงกว่ากลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. เกณฑ์ปกติ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเกณฑ์ปกติ โดยใช้วิธีแปลงคะแนนดิบให้เป็นคะแนนมาตรฐาน โดยใช้พื้นที่ของการแจกแจงเป็นหลัก (Area Transformation) ซึ่งคะแนนดิบที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูในครั้งนี้คะแนนสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้คือ 420 คะแนน และต่ำสุดคือ 300 คะแนน ผู้วิจัยแปลงเป็นคะแนนมาตรฐานซี (Z-score) ก่อน แล้วจึงปรับเป็นคะแนนมาตรฐานที (T-score) เพื่อสะดวกต่อการใช้งาน

ตาราง 9 เกณฑ์ปกติของแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู

คะแนนดิบ	Z-score	T-score	คะแนนดิบ	Z-score	T-score
419	2.39004	73.90	395	0.4791	54.79
417	2.2308	72.31	394	0.39948	53.99
415	2.07155	70.72	393	0.31985	53.20
413	1.91231	69.12	392	0.24023	52.40
412	1.83269	68.33	391	0.16061	51.61
410	1.67344	66.73	390	0.08099	50.81
409	1.59382	65.94	389	0.00136	50.01
408	1.51419	65.14	388	-0.07826	49.22
407	1.43457	64.35	387	-0.15788	48.42
406	1.35495	63.55	386	-0.2375	47.62
405	1.27533	62.75	385	-0.31713	46.83
404	1.1957	61.96	384	-0.39675	46.03
403	1.11608	61.16	383	-0.47637	45.24
402	1.03646	60.36	382	-0.55599	44.44
401	0.95684	59.57	381	-0.63562	43.64
400	0.87721	58.77	380	-0.71524	42.85
399	0.79759	57.98	379	-0.79486	42.05
398	0.71797	57.18	378	-0.87449	41.26
397	0.63835	56.38	377	-0.95411	40.46
396	0.55872	55.59	376	-1.03373	39.66

ตาราง 9 (ต่อ)

คะแนนดิบ	Z-score	T-score	คะแนนดิบ	Z-score	T-score
375	-1.11335	38.87	357	-2.54656	24.53
374	-1.19298	38.07	356	-2.62618	23.74
373	-1.2726	37.27	355	-2.70581	22.94
372	-1.35222	36.48	354	-2.78543	22.15
371	-1.43184	35.68	353	-2.86505	21.35
370	-1.51147	34.89	352	-2.94468	20.55
369	-1.59109	34.09	351	-3.0243	19.76
368	-1.67071	33.29	350	-3.10392	18.96
367	-1.75034	32.50	349	-3.18354	18.16
366	-1.82996	31.70	346	-3.42241	15.78
365	-1.90958	30.90	345	-3.50203	14.98
364	-1.9892	30.11	343	-3.66128	13.39
363	-2.06883	29.31	341	-3.82052	11.79
362	-2.14845	28.52	339	-3.97977	10.2
361	-2.22807	27.72	337	-4.13902	8.61
360	-2.30769	26.92	335	-4.29826	7.02
359	-2.38732	26.13	333	-4.45751	5.42
358	-2.46694	25.33	330	-4.69637	3.04

จากตารางข้างต้นพบว่าคะแนนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 330 – 419 สามารถแปลงเป็นคะแนนที่ปกติเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างบุคคลได้โดยมีค่าคะแนนที่ตั้งตั้งแต่ 3.04 – 73.90

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู สำหรับประเมินระดับความสามารถด้านวิชาชีพครูของผู้ที่กำลังศึกษาและสำเร็จการศึกษา สาขาทางการศึกษา
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูที่สร้างขึ้น
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ในการแปลความหมายคะแนน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้การสุ่มแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิผสมกับการสุ่มแบบกลุ่ม (Stratified cluster sampling) โดยแบ่งจังหวัดทั้งหมดออกตามภาคภูมิศาสตร์ ได้แก่ ภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ แล้วสุ่มจังหวัดจากแต่ละภาค

ขั้นที่ 2 ในแต่ละจังหวัดเลือกมหาวิทยาลัย/สถานศึกษาที่สอนวิชาชีพครูมา 1 แห่ง เป็นการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling)

ขั้นที่ 3 ในแต่ละสถาบันการศึกษา สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

เมื่อสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนข้างต้น จะได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 2 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการหาคุณภาพเครื่องมือ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 990 คน ประกอบด้วย

1.1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการหาค่าอำนาจจำแนก ค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม และค่าความเชื่อมั่น ได้แก่ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาวิชาชีพครูจำนวน 624 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพ ได้แก่ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาวิชาชีพครูจำนวน 142 คน นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 86 คน และนักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทยที่ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครูจำนวน 112 คน

2. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสร้างเกณฑ์ปกติ ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีด้านการศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาทุกภูมิภาค ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 1,563 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ตามกรอบแนวคิดของ Bonni Gourneau (2005) ซึ่งประกอบด้วย ความมีเมตตากรุณา และปรารถนาดีต่อผู้อื่น (*Demonstrating Caring and Kindness*) การรู้จักแบ่งปันความรับผิดชอบ (*Sharing Responsibility*) การเข้าใจ และยอมรับผู้อื่น (*Sensitively Accepting Diversity*) การมีความรักที่จะแบ่งปันความรู้ให้ผู้อื่น (*Fostering Individualized Instruction*) และการส่งเสริมให้ผู้อื่นมีความคิดสร้างสรรค์ (*Encouraging Creativity*) มีลักษณะเป็นแบบวัดชนิดสถานการณ์ 3 ตัวเลือก ซึ่งสถานการณ์ที่กำหนดให้นั้นมีคำตอบหรือทางเลือกที่จะตอบ 3 แบบ ให้ผู้ตอบระบุว่าสิ่งใดที่คิดจะทำเมื่อประสบเหตุการณ์นั้น ๆ โดยให้ตัดสินใจว่า จะเลือกลำดับแรกซึ่งสามารถแก้ปัญหาหรือเป็นวิธีที่ดีที่สุด ลำดับที่สองคือการแก้ปัญหาที่สามารถใช้ได้รองลงมา และลำดับสามซึ่งอาจจะเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่อาจจะได้ผลน้อยที่สุด จำนวน 30 ข้อ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ติดต่อขอความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีการผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูที่ผู้วิจัยมีเครือข่ายอยู่ในทุกภูมิภาค โดยจัดส่งแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูทางไปรษณีย์ให้เครือข่ายจัดส่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มคะแนนสูงและคะแนนต่ำ โดยใช้สถิติเชิงเปรียบเทียบที (t-test)
2. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดที่สร้างขึ้นด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -Coefficient)
3. วิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามโดยใช้วิธีวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนประจำข้อกับคะแนนรวมของแต่ละองค์ประกอบ (item-total correlation)
4. วิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงสภาพ โดยใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงเปรียบเทียบที (t-test) ระหว่างกลุ่มนิสิตที่ศึกษาวิชาชีพครู และกลุ่มนิสิตที่ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครู

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานการณ์และตัวเลือกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 39 สถานการณ์ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC : Index of Item Objective Congruence) จำนวน 33 ข้อ เนื่องจากแต่ละสถานการณ์มีความยาว ผู้วิจัยจึงคัดเลือกสถานการณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ เพียงคุณลักษณะละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ

2. ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของทั้ง 30 สถานการณ์ที่วิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -Coefficient) มีค่าเท่ากับ .731 ส่วนการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องภายใน เพื่อตรวจสอบ

คุณภาพรายข้อว่าข้อคำถามหรือสถานการณ์แต่ละข้อวัดคุณลักษณะเดียวกันหรือไม่ ผู้วิจัยตรวจสอบโดยใช้วิธีวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนประจำข้อกับคะแนนรวมของแต่ละคุณลักษณะ (item-total correlation) พบว่าสถานการณ์ทั้ง 30 สถานการณ์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมในแต่ละคุณลักษณะ อยู่ระหว่าง .338 ถึง .626 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ

3. การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกด้วยการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีคะแนนสูงและกลุ่มที่มีคะแนนต่ำด้วยการวิเคราะห์สถิติเปรียบเทียบที (t-test) พบว่า มีข้อคำถามหรือสถานการณ์ที่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและคะแนนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่แสดงว่าสามารถจำแนกผู้ตอบที่มีความสามารถทางวิชาชีพครู และผู้ตอบที่ไม่มีความสามารถทางวิชาชีพครูหรือมีความสามารถน้อย จำนวน 27 ข้อ ยกเว้นสถานการณ์หรือข้อคำถามที่ 7, 16 และ 28 ที่คะแนนเฉลี่ยรายข้อระหว่างกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและคะแนนต่ำไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การวิเคราะห์หาหลักฐานเพื่อยืนยันคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงสภาพ (Concurrent validity) ผู้วิจัยทดสอบสองครั้ง โดยการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่เรียนวิชาชีพครู และกลุ่มที่ไม่ได้เรียนวิชาชีพครู และการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 และกลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 4 พบว่า ในภาพรวมนั้นผู้ที่ศึกษาวิชาชีพครูมีคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูสูงกว่ากลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. คะแนนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 330 – 419 สามารถแปลงเป็นคะแนนที่ปกติเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างบุคคลได้โดยมีค่าคะแนนที่ตั้งแต่ 3.04 – 73.90

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาทำให้ได้แบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูที่ตรงตามกรอบการสร้างที่กำหนดไว้ แต่ทั้งนี้คุณลักษณะของ Bonni Gourneau (2005) ก็ยังนับว่าแตกต่างจากคุณลักษณะอื่นที่เคยศึกษา เพราะการศึกษาคูณลักษณะในกรณีที่เปรียบเทียบกับคุณลักษณะ/บุคลิกภาพที่วิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับความถนัดทางวิชาชีพครู ของอรุณี อ่อนสวัสดิ์และคณะ (2552)

ตาราง 10 เปรียบเทียบกรอบแนวคิดคุณลักษณะวิชาชีพครู

กรอบแนวคิดของ Bonni Gourneau (2005)	การวิเคราะห์องค์ประกอบของ อรุณี อ่อนสวัสดิ์และคณะ (2552)
1) ความมีเมตตากรุณา และปรารถนาดีต่อผู้อื่น (<i>Demonstrating Caring and Kindness</i>)	1) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี (ยึดมั่นศาสนา มั่นคงทางอารมณ์ เลื่อมใสประชาธิปไตย มองมุม บวก มีความบริสุทธิ์ใจ มีความกระตือรือร้น ผู้มี วัฒนธรรม)
2) การรู้จักแบ่งปันความรับผิดชอบ (<i>Sharing Responsibility</i>)	2) ความศรัทธาในอาชีพครู
3) การเข้าใจและยอมรับผู้อื่น (<i>Sensitively Accepting Diversity</i>)	3) ความร่วมมืออย่างสร้างสรรค์
4) การมีความรักที่จะแบ่งปันความรู้ให้ผู้อื่น (<i>Fostering Individualized Instruction</i>)	4) มีมนุษยสัมพันธ์
5) การส่งเสริมให้ผู้อื่นมีความคิดสร้างสรรค์ (<i>Encouraging Creativity</i>)	5) รับผิดชอบและเสียสละเพื่อผู้เรียนและสังคม 6) ความเป็นผู้นำ 7) การพัฒนาบุคลิกภาพ

เมื่อพิจารณาเชิงลึกจะเห็นถึงความแตกต่างของกรอบแนวคิดทั้งสองแบบ เพราะเห็นได้ว่ากรอบแนวคิดเดิมที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับวิชาชีพครูจะเน้นที่ตัวบุคคลหรือครูเป็นหลัก โดยกำหนดคุณลักษณะว่าต้องเป็นอย่างไร เช่น ต้องประพฤติตนดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบ มีความเสียสละ ฯลฯ ซึ่งล้วนแต่เป็นการฝึกฝนตนเอง แต่กรอบแนวคิดของ Gourneau จะเน้นถึงการส่งมอบหรือส่งสารไปให้กับผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นที่ “คนอื่น” มากกว่าตนเอง เช่น เมตตาผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น แบ่งปันความรู้ให้ผู้อื่น ส่งเสริมให้คนอื่นมีความคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ นับเป็นกระบวนทัศน์ใหม่ของการมองคุณลักษณะวิชาชีพครู ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับธรรมชาติของอาชีพครู เนื่องจาก “ครูคือผู้ให้” ดังนั้นกรอบแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาแบบวัดในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเชื่อมั่นว่าเหมาะสมกับอาชีพครูอย่างแท้จริง

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ จากกรอบแนวคิดกระบวนทัศน์ใหม่สู่การสร้างเครื่องมือเพื่อวัดผล พบว่าสถานการณ์และตัวเลือกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 39 สถานการณ์ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC : Index of Item Objective Congruence) จำนวน 33 ข้อ เนื่องจากแต่ละสถานการณ์มีความยาว ผู้วิจัยจึงคัดเลือกสถานการณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ เพียงคุณลักษณะละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ การที่ผู้วิจัยตัดทอนข้อคำถามหรือสถานการณ์ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินจากผู้เชี่ยวชาญก็เนื่องมาจากมีงานวิจัยที่สนับสนุนว่าแบบสอบถามที่มีความยาวจะส่งผลกระทบต่อคำตอบ (Sandra Rathod และ Andrea La Bruna. อ้างอิงจาก Cape. 2010) ได้สรุปว่าคุณภาพของคำตอบจะลดลงเมื่อความยาวของคำถามเพิ่มขึ้น

3. กลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูสูงกว่ากลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิเคราะห์ที่ได้นี้ แสดงให้เห็นถึงผลจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของกลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 ซึ่งสนับสนุนงานวิจัยของทัศนีย์ สุขเมธี (2535) ที่พบว่านักศึกษาครูหลังผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแล้ว จะมีเจตคติต่อวิชาชีพครูและคุณลักษณะความเป็นครูดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ เอกภูมิ จันทราชันตี , ชาตรี ฝ่ายคำตา และวรรณทิพา รอดแรงคำ (มีนาคม – เมษายน 2555) ที่ได้ศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรการผลิตครู 5 ปี: รายวิชาการสังเกตและฝึกปฏิบัติงานครู พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจมากในด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์วิชาชีพและการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพ และมีการรับรู้ในระดับมากเกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูและลักษณะความเป็นครูที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ งานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นประโยชน์ที่สำคัญที่ผู้ที่ศึกษาวิชาชีพครูได้รับเมื่อผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนว่ากลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูสูงกว่ากลุ่มที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเป็นผลการศึกษาที่ตรงตามสภาพความเป็นจริง

ข้อเสนอแนะ

1. การประเมินความสามารถทางวิชาชีพครูนั้น ไม่เพียงแต่เป็นการประเมินคุณลักษณะเท่านั้น การประเมินความสามารถทางวิชาการก็นับเป็นสิ่งที่สำคัญ ดังนั้นผู้วิจัยจึงหวังให้แบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นส่วนประกอบหนึ่งของการประเมินความสามารถทางวิชาชีพ เนื่องจากคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องมีอยู่ในตัวคนเป็นครูแล้ว ความสามารถด้านอื่นก็มีความสำคัญไม่ด้อยไปกว่ากัน เช่น ความสามารถด้านการสอน ความสามารถทางภาษาและการสื่อสาร ฯลฯ

2. สำหรับนักวิจัยหรือผู้ที่ต้องการศึกษาวิจัยเรื่องความสามารถทางวิชาชีพครูนั้น ควรต้องศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยอื่นสนับสนุน เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นเพียงการศึกษาที่ยึดกรอบแนวคิดของบุคคลเพียงคนเดียว แต่ที่เลือกมาเพราะเห็นว่าแตกต่างจากที่เคยศึกษากันมาก่อน นักวิจัยอื่นอาจจะปรับหรือประยุกต์ความสามารถอื่นมาสนับสนุนหรือโต้แย้ง เช่น ความสามารถทางวิชาการ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2540). ประทีปแห่งการศึกษา : พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว
- ไกรนุช ศิริพล. (2531). ความเป็นครู. ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.
- เจลิยว บุรีภักดี และคณะ. (2520). รายงานผลการวิจัยลักษณะครูที่ดี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ.
- มนตรี แก้วกามา. (2545). พัฒนาการของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในประเทศไทย พ.ศ. 2400 – 2544. ปรินูญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มาลินี จุฑะรพ. (2539). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์.
- ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์. (2537). แบบวัดแนวความเป็นครูกับการพัฒนาวิชาชีพศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทัศนีย์ สุขเมธี. (2535). การเปรียบเทียบ “เจตคติต่อวิชาชีพครูและคุณลักษณะความเป็นครู” ของนักศึกษาในวิทยาลัยครูก่อนและหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบเต็มรูป. คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูชนบุรี. รายงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนจากกรมฝึกหัดครูปีงบประมาณ 2535.
- ทิสนา เขมมณี. (2545). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ต่าย เชิญจี. (2546). ทฤษฎีการทดสอบและการวัดผลการศึกษา. ภาควิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2542). ความเป็นครู. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ก.พลพิมพ์ จำกัด
- ณรงค์ฤทธิ์ อิศรัตน์. (2530). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู. ปรินูญานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). เอกสารประกอบการเรียนวิชาการวัดประเมินการเรียนรู้ (การวัดประเมินแนวใหม่). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2524). จิตวิทยาอุตสาหกรรม. โครงการตำราคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วิจิตร ศรีสะอาด. (2517). การเป็นผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุทัศน์ จอกสถิตย์. (2547). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นครูของครูกลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2522). “คุณธรรมเช่นไรในตัวครู”. วารสารการศึกษา. 2(3): 1-3.
- อรุณี อ่อนสวัสดิ์และคณะ. (2552). การสังเคราะห์องค์ประกอบของความถนัดในวิชาชีพ. งานวิจัยทุนสนับสนุนจากสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (มาหชน).

เอกภูมิ จันทราชันตี, ชาตรี ฝ้ายคำตา และวรรณทิพา รอดแรงคำ. (2555, มีนาคม – เมษายน) “การศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรการผลิตครู 5 ปี: รายวิชาการสังเกตและฝึกปฏิบัติงานครู”. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 31(2) หน้า 150-165.

Cape. (2010). Questionnaire Length, Fatigue Effects and Response Quality Revisited. Retrieved September 1, 2014, from http://www.surveysampling.com/ssi-media/Corporate/white_papers/SSI_QuestionLength_WP.image.

Ekstrom, Ruth B. (1978). Teacher Aptitude and Cognitive Style: Their Relation to pupil Performance. New Orleans, Louisiana: the Annual Meeting of the American Psychological Association.

Gourneau, B. (2005). “Five Attitudes of Effective Teachers: Implications for Teacher Training”. Essays in Education, vol.13, p. 1-8.

Larson, A.A., & Silverman, S. (2000). A description of caring behaviors of four physical education teachers. Paper presented at the annual meeting of the American Educational Research Association, New Orleans.

McNergney, R., & Keller, C. (1999). “Appendix. Some effective teachers’ actions”. In R.McNergney & C. Keller (Eds.), Images of mainstreaming: Educating students with disabilities (pp. 211-212). New York: Garland Publishing.

Nel, J. (1992). “Preservice teacher resistance to diversity: Need to reconsider instructional methodologies”. Journal of Instructional Psychology, 19, 23-27.

Noddings, N. (1984). Caring: A feminine approach to ethics and moral education. Berkeley, CA: University of California Press.

Zimmerman, B. J. (1990). “Self regulated learning and academic achievement”. American Educational Research Journal, 25, 3-17.

ภาคผนวก

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
- ผลการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
- แบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู
- คำนวณน้ำหนักคะแนนการตอบ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. อาจารย์อรุณศรี กุมุท
ข้าราชการเกษียณ อดีตอาจารย์ประจำ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร. อัจศรา ประเสริฐสิน
อาจารย์ประจำ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร. อุทัยวรรณ สายพัฒนา
อาจารย์ประจำ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ ดร. รุ่งฤดี กล้าหาญ
อาจารย์ประจำ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. อาจารย์ ดร. เรืองเดช ศิริกิจ
อาจารย์ประจำ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. อาจารย์มานิดา ชอบธรรม
อาจารย์ประจำ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
7. อาจารย์นารินทร์ ตาก้อนทอง
อาจารย์ประจำ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
8. อาจารย์ปานวาสน์ महाลวเลิศ
อาจารย์ประจำ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
9. อาจารย์อมรา วิสูตรานุกูล
อาจารย์ประจำ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตาราง 11 ผลการประเมินความสอดคล้องของสถานการณ์และตัวเลือกจากผู้เชี่ยวชาญ

สถานการณ์		ผู้เชี่ยวชาญ									รวม	IOC	การแปลผล
คุณลักษณะ	ข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
เมตตากฎณา	1	+1	+1	0	+1	0	0	+1	+1	+1	6	0.67	เก็บไว้
	2	+1	+1	+1	0	0	0	+1	0	0	4	0.44	ตัดทิ้ง
	3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เก็บไว้
	4	+1	+1	0	+1	+1	0	+1	+1	+1	7	0.78	เก็บไว้
	5	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	8	0.89	เก็บไว้
	6	+1	+1	0	+1	+1	0	+1	+1	+1	7	0.78	เก็บไว้
	7	+1	+1	0	+1	0	0	+1	+1	+1	6	0.67	เก็บไว้
แบ่งปันความ รับผิดชอบ	1	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	8	0.89	เก็บไว้
	2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	8	0.89	เก็บไว้
	3	+1	+1	+1	+1	0	0	+1	+1	+1	7	0.78	เก็บไว้
	4	+1	+1	0	0	0	0	+1	+1	+1	5	0.56	เก็บไว้
	5	0	0	+1	+1	0	+1	0	+1	0	4	0.44	ตัดทิ้ง
	6	+1	+1	+1	+1	0	0	+1	+1	+1	7	0.78	เก็บไว้
	7	+1	+1	0	+1	0	+1	+1	+1	+1	7	0.78	เก็บไว้
เข้าใจและ ยอมรับผู้อื่น	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เก็บไว้
	2	+1	0	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	7	0.78	เก็บไว้
	3	0	+1	0	+1	0	+1	+1	0	+1	5	0.56	เก็บไว้
	4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เก็บไว้
	5	+1	+1	+1	0	0	+1	+1	+1	+1	7	0.78	เก็บไว้
	6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เก็บไว้
	7	0	+1	0	+1	0	0	+1	+1	0	4	0.44	ตัดทิ้ง
	8	+1	+1	0	+1	0	0	+1	+1	+1	6	0.67	เก็บไว้

ตาราง 11 (ต่อ)

สถานการณ์		ผู้เชี่ยวชาญ									รวม	IOC	การแปลผล
คุณลักษณะ	ข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
แบ่งปัน ความรู้	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เก็บไว้
	2	+1	0	+1	+1	0	+1	0	0	0	3	0.33	ตัดทิ้ง
	3	0	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	0	6	0.67	เก็บไว้
	4	+1	+1	0	+1	+1	+1	0	+1	+1	7	0.78	เก็บไว้
	5	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เก็บไว้
	6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เก็บไว้
	7	+1	+1	0	0	+1	+1	0	+1	+1	6	0.67	เก็บไว้
	8	+1	+1	+1	0	+1	+1	0	+1	0	6	0.67	เก็บไว้
ส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์	1	0	0	+1	0	0	0	+1	+1	+1	4	0.44	ตัดทิ้ง
	2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	เก็บไว้
	3	+1	+1	0	+1	+1	+1	0	+1	+1	7	0.78	เก็บไว้
	4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	8	0.89	เก็บไว้
	5	+1	+1	0	+1	+1	0	+1	+1	+1	7	0.78	เก็บไว้
	6	+1	0	0	0	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.67	เก็บไว้
	7	0	0	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	6	0.67	เก็บไว้
	8	+1	+1	+1	+1	+1	0	0	+1	+1	7	0.78	เก็บไว้
	9	0	0	0	+1	+1	+1	0	+1	0	4	0.44	ตัดทิ้ง

แบบวัดฉบับนี้เป็นเครื่องมือสำหรับงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก
สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ประจำปี 2557
ห้ามคัดลอกหรือนำไปเผยแพร่ก่อนได้รับอนุญาต

แบบวัดความสามารถทางวิชาชีพครู

ท่านเป็นนิสิต/นักศึกษา กศ.บ./ค.บ./ศษ.บ. (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ให้ตรงกับชั้นปีที่
ท่านกำลังศึกษาอยู่)

ชั้นปีที่ 1   ชั้นปีที่ 2   ชั้นปีที่ 3   ชั้นปีที่ 4   ชั้นปีที่ 5

แบบทดสอบฉบับนี้กำหนดให้ท่านอยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยมีคำตอบหรือทางเลือกที่จะตอบ 3
แบบ ให้ท่านระบุว่าสิ่งใดที่ท่านคิดจะทำเมื่อประสบเหตุการณ์นั้น ๆ โดยให้ตัดสินใจว่า จะเลือกลำดับแรกซึ่ง
สามารถแก้ปัญหาหรือเป็นวิธีที่ดีที่สุด ลำดับที่สองคือการแก้ปัญหาที่สามารถใช้ได้รองลงมา และลำดับสามซึ่ง
อาจจะเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่อาจจะได้ผลน้อยที่สุด โดยให้เลือกกาเครื่องหมาย ✓ ลงในแบบวัดฉบับนี้
ตัวอย่างเช่น

สถานการณ์ที่ 0

ในวันสอบปลายภาคเรียนวิชาหนึ่งซึ่งใช้เวลาสอบ 1 ชั่วโมง 30 นาที ซึ่งครูnungนวลบอกไว้ก่อนการสอบว่าจะ
ไม่ให้เข้าสอบหากมาสายเกินกว่า 30 นาที แต่จนถึงห้องสอบสายเกินกว่า 1 ชั่วโมง

หากท่านเป็นครูnungนวล ท่านจะทำอย่างไร	คำตอบท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. อนุญาตให้เข้าสอบแต่ให้เวลาสอบเท่าที่เหลืออยู่คือ 30 นาที		✓	
2. อนุญาตให้เข้าสอบและให้เวลาสอบ 1 ชั่วโมง 30 นาที			✓
3. ไม่อนุญาตให้เข้าสอบให้เป็นไปตามข้อตกลงไว้แต่ต้น	✓		

จากสถานการณ์ข้างต้น หากท่านเห็นว่าการไม่อนุญาตให้เข้าสอบจะเป็นการตอบโคงภัยได้ดีที่สุดให้
เลือกเป็นลำดับแรก และเห็นว่าหากให้เข้าสอบโดยใช้เวลา 30 นาทีเป็นสิ่งที่ท่านคิดว่าเป็นการแก้ปัญหา
รองลงมาก็ให้เลือกเป็นลำดับสอง ส่วนการอนุญาตให้เข้าสอบเต็มเวลาเป็นสิ่งที่ท่านคิดว่าจะเลือกทำเป็นลำดับ
สุดท้าย

สถานการณ์ที่ 1

ขณะที่กำลังนั่งรับประทานอาหารกลางวันพร้อมกับเพื่อนครู ครูสุชาติได้ยึ้นนักเรียนกลุ่มหนึ่งส่งเสียงโวยวายอยู่ในโรงอาหาร ครูสุชาติจึงเดินไปตักเตือนนักเรียนที่แสดงกิริยาเช่นนั้น

หากท่านเป็นเพื่อนของครูสุชาติ จะบอกครูสุชาติว่าอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. จะไปยุ่งกับเด็กทำไม เดี่ยวพวกนั้นมันก็เขม่นเราหอก แจ้งครูฝ่ายปกครองสิ			
2. เห็นด้วยที่ทำอย่างนี้ ที่จริงฉันก็คิดจะไปตักเตือนเหมือนกัน			
3. ทำดีมากเพื่อน เด็ก ๆ สมัยนี้ต้องคอยบอก ไม่อย่างนั้นก็จะคิดว่าตัวเองทำถูก และจะติดเป็นนิสัย			

สถานการณ์ที่ 2

ปัจจุบันวัยรุ่นมักแต่งกายล่อแหลม และต่างก็แข่งขันแต่งตัวให้ทันสมัยตามแฟชั่น ครูอรุณศรีเห็นนักเรียนของตนแต่งตัวแบบนี้เดินเข้ามาในโรงเรียนตอนวันหยุด ครูอรุณศรีจึงเข้าไปตักเตือนด้วยถ้อยคำรุนแรงซึ่งสร้างความไม่พอใจกับนักเรียนที่ถูกต่อว่า

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำของครูอรุณศรี	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. ครูอรุณศรีเป็นครูหัวเก่า ทั้งที่การแต่งกายในวันหยุดเป็นสิทธิส่วนบุคคลของแต่ละคน			
2. ครูอรุณศรีเป็นครูเจ้าระเบียบ เพราะการแต่งกายแบบนี้ในโรงเรียนเป็นสิ่งที่ไม่ถูกกาลเทศะ			
3. ครูอรุณศรีเป็นครูที่รักเด็ก เพราะการแต่งกายที่ไม่เหมาะสมอาจก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมได้			

สถานการณ์ที่ 3

ครูสมรกำหนดวันส่งรายงานไว้แน่นอน และแจ้งว่าถ้าใครส่งเกินกำหนดจะให้ 0 คะแนน ปรากฏว่าเด็กหญิงวัลลีซึ่งเป็นนักเรียนดีเด่นของโรงเรียนนำรายงานมาส่งในวันรุ่งขึ้น พร้อมให้เหตุผลที่ว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ทำรายงานมีปัญหา ซึ่งเมื่อตรวจสอบแล้วก็พบว่าเป็นจริงตามที่เด็กหญิงวัลลีแจ้ง ครูสมรจึงให้ 0 คะแนนตามที่บอกไว้

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำของครูสมร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. ก็เป็นไปตามกติกาที่ตั้งไว้			
2. น่าจะให้คะแนนครั้งหนึ่งก็ยังมีดี เพราะเด็กหญิงวัลลีเป็นถึงนักเรียนดีเด่น			
3. ที่จริงน่าจะผ่อนปรนได้ ต้องดูที่ความตั้งใจของนักเรียน			

สถานการณ์ที่ 4

เด็กหญิงหวานหวานนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีนิสัยขี้อาย ชอบเก็บตัว ท่าทางเขื่องซึม ผลการเรียนอยู่ในลำดับท้าย ๆ เวลาให้ทำงานกลุ่มมักจะโดนทอดทิ้งไม่มีใครอยากให้ร่วมทำงานด้วย ครูลิลซึ่งเป็นครูประจำชั้นจึงมอบหมายให้เด็กหญิงหวานหวานทำงานเดี่ยว ท่านคิดอย่างไรกับการกระทำของครูลิล

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำของครูลิล	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. ดีแล้วที่กำหนดงานให้เหมาะกับบุคลิกของนักเรียน			
2. น่าจะลองให้ทำงานร่วมกับคนอื่นบ้าง มิฉะนั้นจะมีปัญหาบุคลิกภาพ			
3. การทำงานกลุ่มเป็นการฝึกการเข้าสังคม ครูที่ดีต้องพยายามจัดประสบการณ์ให้เด็ก			

สถานการณ์ที่ 5

สุปัญญานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เดินเข้ามาหาครูวิทยาที่ห้องพักครูด้วยสีหน้าเป็นกังวล พร้อมกับแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเกรดวิชาเคมีที่เขาได้ 3 ซึ่งน่าจะได้ 4 โดยให้เหตุผลว่าเขาทำข้อสอบปลายภาคได้เกือบทุกข้อ และดูเฉลยแล้วก็ถูกทุกข้อ

ถ้าท่านเป็นครูวิทยา ท่านจะบอกกับสุปัญญาอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. ครูส่งเกรดไปห้องทะเบียนแล้ว แก้ไขไม่ได้ นักเรียนก็ต้องยอมรับตามนั้น			
2. ถ้าเธอคิดอย่างนั้น เพื่อให้สบายใจ เดี่ยวครูจะตรวจข้อสอบให้ใหม่อีกทีก็แล้วกัน			
3. ไม่เห็นนักเรียนคนอื่นมาแจ้งกับครูอย่างเธอเลย เธอลองไปดูเฉลยใหม่อีกที ถ้าแน่ใจแล้วค่อยมาบอกครู			

สถานการณ์ที่ 6

ลัดดาเป็นนักเรียนที่ไม่ค่อยเอาใจใส่กับการเรียน แม้อาจารย์ทุกคนจะตักเตือนก็ไม่รับฟังหรือปรับปรุงตัวเอง ผลปรากฏว่าคะแนนสอบกลางภาคหลายวิชาได้คะแนนน้อยมาก ลัดดาจึงมาปรึกษากับครูสุธีซึ่งเป็นอาจารย์ประจำชั้น

ถ้าท่านเป็นครูสุธี ท่านจะทำอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. บอกลัดดาว่าไม่สามารถช่วยอะไรได้			
2. บอกลัดดาว่าควรจะขยันให้มากกว่านี้			
3. บอกลัดดาให้มีกำลังใจและพยายามดูหนังสือสอบให้มากขึ้น			

สถานการณ์ที่ 7

ในวิชาภาษาไทย ครูสมทรงให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบ่งออกเป็นกลุ่มย่อย แต่งคำประพันธ์ตามหัวข้อที่กำหนด พร้อมกับให้นำเสนอหน้าห้องด้วยการวาดภาพประกอบ และอ่านทำนองเสนาะ พร้อมอธิบายความหมายและตอบคำถามเพื่อนร่วมห้อง

ท่านคิดว่าจุดมุ่งหมายของครูสมทรงที่ให้นักเรียนทำอย่างนั้นเพื่ออะไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. เพื่อให้นักเรียนทุกคนในห้องได้มีโอกาสได้แสดงออก			
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฟัง พูด อ่าน เขียน ครบทุกด้าน			
3. พัฒนาทักษะด้านการคิดและการแก้ปัญหาของนักเรียน			

สถานการณ์ที่ 8

ในห้องเรียนชั้นประถมปีที่ 6 เด็กหญิงส้มโอมักจะลุกขึ้นเดินไปแกล้งเพื่อน และเมื่อให้นักเรียนในห้องอภิปราย เด็กหญิงส้มโอก็มักจะพูดคำหยาบขึ้นมา

ถ้าท่านเป็นครูประจำชั้นของเด็กหญิงส้มโอ ท่านจะอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. ดุพร้อมกับทำสีหน้าเป็นเชิงกำราบทุกครั้งที่ได้กหญิงส้มโอแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม			
2. หาเทคนิคกระบวนการสอนที่ทำให้เด็กหญิงส้มโอเกิดความสนใจจนไม่สามารถปฏิบัติตัวแบบนั้นในห้องเรียนได้อีก			
3. นัดพบผู้ปกครองของเด็กหญิงส้มโอแล้วหาวิธีการเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยการให้แรงเสริมและการลงโทษทั้งที่บ้านและโรงเรียน			

สถานการณ์ที่ 9

ระหว่างการรับประทานอาหารของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 เด็กชายตุ้มร้องไห้เพราะทำขนมร่วงลงพื้น เด็กหญิงอ้มจึงส่งขนมของตัวเองให้

ถ้าท่านเป็นครูที่เห็นเหตุการณ์ดังกล่าวจะพูดอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. น้องอ้ม หนูไม่ต้องทำอย่างนั้นก็ได้ เดียวครูเอาขนมก้อนใหม่มาให้ตุ้มเอง			
2. ขอบใจมากนะน้องอ้มที่แบ่งขนมตัวเองให้น้องตุ้ม หนูเป็นเด็กดีจริง ๆ			
3. ทำดีแล้วน้องอ้ม ครูภูมิใจในตัวหนูมาก ทำแบบนี้จนติดเป็นนิสัยจะเกิดผลดีกับตัวหนูเอง			

สถานการณ์ที่ 10

เด็กหญิงฉวีชาเป็นเด็กหัวดี เรียนรู้ทุกอย่างได้เร็วกว่าเพื่อนร่วมชั้น แต่ไม่ชอบทำงานร่วมกับเพื่อน ชอบนั่งอ่านหนังสือในห้องสมุด

หากท่านเป็นครูประจำชั้นของเด็กหญิงฉวีชา ท่านรู้สึกอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. เข้าใจได้ว่าเด็กบางคนก็มีโลกส่วนตัวสูง			
2. โชคดีที่เป็นเด็กเรียนเก่ง ไม่เช่นนั้นคงจะเอาตัวรอดได้ยาก			
3. ควรฝึกให้เข้าสังคมเพราะถ้าปล่อยให้โตขึ้นแล้ว จะมีปัญหาในอนาคตได้			

สถานการณ์ที่ 11

เด็กหญิงวันใหม่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนิสัยช่างพูด ช่างฟ้อง และชอบแสดงออกจนเป็นที่หมั่นไส้ของเพื่อนร่วมชั้น วันหนึ่งครูประจำชั้นให้จัดนิทรรศการที่บอร์ดหน้าห้องเรียน เด็กหญิงวันใหม่ริบเสนอความคิดแปลกใหม่ แต่เพื่อนร่วมห้องไม่สนับสนุนทั้งที่เป็นแนวคิดที่ดี

หากท่านเป็นครูประจำชั้น ท่านจะอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. บอกว่าความคิดของวันใหม่นั้นดีมาก ทุกคนควรทำตาม			
2. ให้คนอื่น ๆ ในห้องลองเสนอความคิดอื่น แล้วให้ลงคะแนนว่าควรทำแบบไหน			
3. บอกกับนักเรียนว่าให้ลองช่วยกันต่อยอดจากแนวคิดของวันใหม่เพื่อที่ทุกคนจะได้มีส่วนร่วม			

สถานการณ์ที่ 12

เด็กชายแกนกลางมักชอบทำงานคนเดียว เวลามอบหมายงานกลุ่มก็มักจะขอทำคนเดียวเสมอ โดยให้เหตุผลว่าบ้านอยู่ห่างไกลจากเพื่อน ๆ ทำให้ไม่มีเวลาทำงานร่วมกับคนอื่น

หากท่านเป็นครูประจำชั้นของเด็กชายแกนกลาง ท่านจะบอกว่กับเขาอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. ครูอนุญาตให้ทำคนเดียวได้เพราะเหตุผลที่เธอบอกมามีน้ำหนักเพียงพอ			
2. น่าจะลองทำงานร่วมกับคนอื่นสักครั้ง ทำงานร่วมกับเพื่อนี่สนุกมากเลยนะ			
3. งานนี้ถ้าทำคนเดียวงานจะหนักมาก ลองทำร่วมกับคนอื่นบ้างจะได้ช่วยแบ่งเบาภาระ			

สถานการณ์ที่ 13

นักเรียนของครูกิ่งแก้วเป็นตัวแทนไปแข่งขันคณิตศาสตร์ระดับประเทศ แต่ไม่ได้รางวัลใด ๆ กลับมา

หากท่านเป็นครูกิ่งแก้ว ท่านจะพูดกับลูกศิษย์อย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. ไม่เป็นไรหรอก จะได้ว่ารู้ว่าคนเก่งกว่าเรามีอีกมาก คราวนี้ถือเป็นบทเรียนก็แล้วกัน			
2. อีกนิดเดียวขณะนี้ ถ้าไม่พลาดข้อนี้คงได้รางวัลติดมือมาบ้างแล้ว ไว้ครั้งหน้าค่อยแก้มือ			
3. ครูภูมิใจจริง ๆ ที่มีลูกศิษย์อย่างเธอ เพราะการได้เป็นตัวแทนก็ไม่ใช่เรื่องง่ายเหมือนกัน			

สถานการณ์ที่ 14

ครูมะม่วงเป็นครูประจำชั้นนักเรียนชั้นอนุบาล 2 สังเกตเห็นว่าเด็กชายเจษฎา มักจะชอบพูดคนเดียวอยู่บ่อย ๆ ครูมะม่วงจึงพยายามดึงเด็กชายเจษฎาให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับเพื่อน ๆ แต่อาการพูดคนเดียวนั้นก็ยังไม่หายไป

ท่านคิดอย่างไรกับการกระทำของครูมะม่วง	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. ที่จริงน่าจะปล่อยให้ไปเป็นไปตามพัฒนาการ เพราะเด็กในวัยนี้มักจะคุยกับเพื่อนในจินตนาการเป็นเรื่องปกติ			
2. ครูมะม่วงทำถูกแล้ว เพราะการที่เด็กได้ฝึกการเข้าสังคม ได้มีเพื่อนในชีวิตจริงจะช่วยให้เพื่อนในจินตนาการหายไป			
3. น่าชมเชยครูมะม่วง เพราะเป็นครูที่เอาใจใส่เด็กทุกคนเป็นอย่างดี แม้พฤติกรรมเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ผิดปกติก็ไม่มองข้ามไป			

สถานการณ์ที่ 15

ครูเรื่องศักดิ์กำลังสอนเรื่องสิทธิเสรีภาพแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนคนหนึ่งแย้งว่า เรื่องนี้ไม่เหมาะกับคนไทย เพราะคนไทยไม่รู้จักการใช้สิทธิและเสรีภาพอย่างถูกต้อง เป็นต้นตอทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในสังคม ครูเรื่องศักดิ์จึงทวาดให้นักเรียนคนนั้นหยุดพูดพร้อมกับกล่าวต่าหน้อย่างรุนแรง

ท่านคิดว่าครูเรื่องศักดิ์ทำอย่างนั้นเพราะอะไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. ครูเรื่องศักดิ์ไม่เคารพความคิดเห็นที่แตกต่างของนักเรียน			
2. ครูเรื่องศักดิ์กำลังตักเตือนให้นักเรียนรู้จักระมัดระวังคำพูด			
3. ครูเรื่องศักดิ์เห็นว่านักเรียนมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับระบอบการปกครอง			

สถานการณ์ที่ 16

ครูประวิทย์เป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เห็นเด็กชายสุชาติชอบคลุกคลีกับกลุ่มเด็กผู้หญิงและมีท่าทางกระตือรือร้น

ถ้าท่านเป็นครูประวิทย์จะทำอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. พยายามแยกเด็กชายสุชาติออกจากกลุ่มเด็กผู้หญิง			
2. ยอมรับและเข้าใจเด็กชายสุชาติว่าทุกคนมีสิทธิ์เลือกเพศที่จะเป็น			
3. ตักเตือนเด็กชายสุชาติให้ปฏิบัติตามให้ตรงตามเพศของตน			

สถานการณ์ที่ 17

เด็กหญิงตุ้ม นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 มีทักษะด้านการเขียนต่ำกว่าพัฒนาการในช่วงวัยของตน แต่ใช้การวาดภาพประกอบเพื่อความสมบูรณ์ของเรื่องที่เขียน

ถ้าท่านเป็นครูประจำชั้นของเด็กหญิงตุ้มจะทำอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. พัฒนาทักษะการเขียนของเด็กหญิงตุ้มโดยไม่ให้ใช้การวาดภาพประกอบ			
2. ปล่อยให้เหมือนเดิม เพราะเด็กควรมีอิสระที่จะทำในสิ่งที่ตนต้องการ			
3. พยายามเพิ่มทักษะการเขียนของเด็กหญิงตุ้มให้เป็นตามพัฒนาการของช่วงวัย โดยไม่ลืมนที่ส่งเสริมทักษะการวาดภาพด้วย			

สถานการณ์ที่ 18

ในช่วงโมเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนหลายคนไม่ตั้งใจเรียน มีเพียงเด็กชายประวิทย์ที่เรียนไม่เก่งแต่ก็ตั้งใจฟังที่ครูสอน ครูสุซุมจึงถามคำถามกับเด็กชายประวิทย์เพราะคาดว่าน่าจะตอบได้เพราะตั้งใจฟังมาตลอด แต่เด็กชายประวิทย์กลับไม่สามารถตอบคำถามได้

ถ้าท่านเป็นครูสุซุมท่านจะทำอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. รู้สึกหงุดหงิดแต่ก็พยายามระงับอารมณ์แล้วปล่อยให้ผ่านไป			
2. พุดปลอบเด็กชายประวิทย์ว่าไม่เป็นไร แล้วให้ฟังเพื่อนคนอื่นตอบ			
3. เรียกเด็กที่เรียนเก่งที่สุดในห้องตอบให้แทน แล้วตักเตือนให้ทุกคนตั้งใจฟังที่ครูสอน			

สถานการณ์ที่ 19

ครูวิทยาอ่านหนังสือพิมพ์ พบข่าวอันตรายของลูกชั้นที่ขายอยู่ในท้องตลาดเพราะมีสารปนเปื้อนวัตถุกันเสียและน้ำมันทอดซ้ำ

ถ้าท่านเป็นครูวิทยาจะมีความคิดเห็นต่อข่าวนี้อย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. ต้องนำข่าวนี้ไปเตือนนักเรียนในชั้นเรียนก่อนเริ่มต้นบทเรียน			
2. นักเรียนของเราส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มเสี่ยง คงไม่เป็นอะไรหรอก			
3. สมัยนี้กินอะไรก็อันตรายไปหมด			

สถานการณ์ที่ 20

ในช่วงโมฆกรรม ครูปรางทิพย์ซึ่งเป็นครูที่สอนมานานกว่า 30 ปี สั่งให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซื่อผ่ามาคนละ 1.5 เมตร เพื่อตัดเสื้อ แต่ป็นป็นซึ่งเป็นลูกช่างตัดเสื้อบอกว่าผ้า 1.5 เมตรไม่พอที่จะตัดเสื้อ

ถ้าท่านเป็นครูปรางทิพย์จะบอกกับนักเรียนในห้องอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. ใครจะเอามาเกิน 1.5 เมตรอย่างเพื่อนเธอก็ได้ ครูไม่ว่าอะไร			
2. ตั้งแต่เป็นครูมาหลายสิบปี ครูก็สั่งให้เอาผ้ามา 1.5 เมตร เขาก็ตัดกันพอ			
3. เราลองเอาแพทเทินเสื้อมาคำนวณพื้นที่กันก่อน จะได้ว่าต้องใช้ผ้าขนาดเท่าไร			

สถานการณ์ที่ 21

ขณะที่ครูกรกฎกำลังสอนนักเรียนอยู่ ผู้อำนวยการโรงเรียนพาแขกเยี่ยมชมโรงเรียนแวะชมการเรียนการสอน

ถ้าท่านเป็นครูกรกฎจะอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. สอนตามปกติตามบทเรียนเพื่อให้เห็นสภาพจริง ไม่ต้องจัดสถานการณ์			
2. ส่งสัญญาณกับนักเรียนในห้องให้ทำตัวเรียบร้อยเพราะมีแขกมาเยี่ยมชม			
3. เปลี่ยนไปสอนเรื่องที่ตัวเองสอนได้คล่องและมีอุปกรณ์ประกอบการสอนประกอบ			

สถานการณ์ที่ 22

ครูสุตาและครูพัชรีเป็นครูสอนประจำวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษา วันหนึ่งครูทั้งสองคนเดินผ่านห้องเรียน ได้ยินนักเรียนคุยกันว่าครูสุตาสอนไม่รู้เรื่อง สำเนียงการออกเสียงก็ไม่ดีเท่าครูพัชรี

ถ้าท่านเป็นครูพัชรี ท่านจะอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. ปล่อยให้ครูสุตาว่าเด็กก็พูดไปอย่างนั้นแหละอย่าไปสนใจเลย			
2. ให้คำปรึกษาว่าจะพัฒนาเรื่องสำเนียงภาษาและเทคนิคการสอนได้อย่างไร			
3. บอกให้ครูสุตาไปค้นคว้าตำราเพื่อหาเทคนิคการสอนและเข้าอบรมภาษาอังกฤษเพิ่มเติม			

สถานการณ์ที่ 23

ครูนิธิเป็นครูบรรจุใหม่ในโรงเรียนชนบทที่มีอุปกรณ์การเรียนการสอนน้อยมาก ทำให้การเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพ ทั้งที่ขณะเป็นนักศึกษาวิชาชีพครูเขาเป็นคนเรียนเก่งกว่าเพื่อนในรุ่น และน่าจะมีความก้าวหน้าในอาชีพนี้มากกว่าใคร

ถ้าท่านเป็นครูนิธิ ท่านจะอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. หาทางย้ายตัวเองออกไปอยู่โรงเรียนในเมืองที่มีความพร้อมมากกว่านี้ เพื่อจะได้มีเวทีให้แสดงศักยภาพของตน			
2. ทำอุปกรณ์การสอนเอง เพราะคนเก่งเมื่ออยู่ที่ไหนก็ยอมแสดงความเก่งออกมาได้			
3. สอนเท่าที่สามารถจะทำได้กับทรัพยากรที่มีอยู่ในตอนนั้น			

สถานการณ์ที่ 24

ครูวิไลวรรณทำงานวิจัยในชั้นเรียนเรื่องการสร้างสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผลจากงานวิจัยสามารถพัฒนาสมรรถนะด้านภาษาไทยของนักเรียนโดยดูได้จากผลคะแนนการสอบโอเน็ต

ถ้าท่านเป็นครูวิไลวรรณ ท่านจะอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. พัฒนาสื่อให้ดียิ่งขึ้น เพื่อจะได้นำไปเป็นผลงานขอตำแหน่งทางวิชาการ			
2. แจ้งผู้บริหารเพื่อจะได้นำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาความดีความชอบ			
3. เผยแพร่ผลงานวิจัยให้เป็นที่รู้จักเพื่อจะได้มีคนนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน			

สถานการณ์ที่ 25

ครูปิยะกำหนดงานให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขียนรายงานข่าวสั้นๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนของตน เด็กชายธงชัย เพิ่งกลับจากการไปเยี่ยมคุณตาที่ต่างเมือง เสนอจะเขียนเรื่องการท่องเที่ยวของตนแทน

ถ้าท่านเป็นครูปิยะ ท่านจะอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. บอกให้นักเรียนคนอื่นทำรายงานข่าว แต่ยอมให้เด็กชายธงชัยเขียนเรื่องท่องเที่ยว			
2. บอกเด็กชายธงชัยว่า เก็บเรื่องนี้ไว้เขียนครั้งหน้าเพราะสัปดาห์หน้าจะกำหนดให้เขียนหัวข้ออิสระ			
3. ให้เด็กชายธงชัยเขียนรายงานข่าวเหมือนเพื่อนในห้อง แต่เรื่องท่องเที่ยวให้เขียนส่งครู ถ้าเขียนดีจะนำมาติดบอร์ดให้ห้องให้เพื่อนอ่าน			

สถานการณ์ที่ 26

เด็กชายกฤษฎ์ชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และมักตอบคำถามในห้องอย่างรวดเร็วจนเพื่อน ๆ ไม่มีโอกาสได้คิดและตอบคำถาม

หากท่านเป็นครูของเด็กชายกฤษฎ์ ท่านจะพูดกับเขาอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. เธอเป็นเด็กเก่ง ลองทำอีกข้อให้ครูดูหน่อยสิ			
2. กฤษฎ์เก่งมาก แต่เพื่อน ๆ ยังมีวิธีคิดอื่นอีกบ้างไหม			
3. ครูรู้ว่าเธอเก่ง แต่ปล่อยให้เพื่อน ๆ มีโอกาสตอบบ้าง			

สถานการณ์ที่ 27

ในวิชาวิทยาศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูแก้วใสกำหนดให้นักเรียนทำโครงงานวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีกลุ่มของเด็กชายนภัทรและเพื่อนที่ทำออกมาได้ดีมาก ครูแก้วใสจึงส่งผลงานนั้นไปประกวดชิงรางวัลระดับเขตพื้นที่การศึกษา แต่เมื่อรู้ภายหลังว่ากลุ่มของเด็กชายนภัทรลอกเลียนผลงานมาจากที่ค้นเจอในอินเทอร์เน็ต

หากท่านเป็นครูแก้วใสจะอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. ขอถอนชื่อจากการประกวดทันที			
2. ปล่อยให้เป็นที่ขงกรรมการตัดสิน			
3. เรียกเด็กชายนภัทรและเพื่อนมาตักเตือน			

สถานการณ์ที่ 28

หากท่านเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จะเลือกวิธีการใดเป็นการเสริมแรงที่เหมาะสมให้แก่เด็กที่ประพฤติตัวดี

วิธีการเสริมแรง	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. เรียกนักเรียนที่ทำการบ้านถูกทุกข้อไปชมในห้องพักครู			
2. ประทับตรารูปดาวสามดวงลงในสมุดงานของนักเรียนที่ทำถูกทุกข้อก่อนส่งคืนให้นักเรียน			
3. ประกาศชื่อนักเรียนที่ทำการบ้านถูกทุกข้อที่หน้าห้องเรียน แล้วบอกทุกคนว่าไม่ใช่เรื่องยากที่จะทำให้ถูกทุกข้อ			

สถานการณ์ที่ 29

ครูสตรี : นายชินทร์ห้อง 6/3 นี้คิดอะไรทำอะไรพลาดอยู่เรื่อย วันก่อนให้ออกมารายงานหน้าชั้น

กลับออกมาร้องเพลงแร็ปรายงาน

ครูสตรี : .....

ถ้าท่านเป็นครูสตรีจะแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องนี้อย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. นายคนนี้เขาชอบทำตัวแปลก ๆ อยู่แล้ว			
2. วัยรุ่นก็เป็นแบบนี้ ต้องทำตัวให้เด่นเข้าไว้			
3. นำเสนอรายงานแบบนี้ก็ดีกว่าออกมายืนท่องเฉย ๆ			

สถานการณ์ที่ 30

ในวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครูสุนันทากำหนดให้นักเรียนแต่งคำประพันธ์ประกอบภาพ เด็กชายปฏิทินนำภาพตัวการ์ตูนญี่ปุ่นที่กำลังโตงเตงมาแต่งคำประพันธ์ตลก ๆ สนุกสนาน แต่ยังไม่ถูกฉันทลักษณ์

ถ้าท่านเป็นครูสุนันทาจะบอกกับเด็กชายปฏิทินอย่างไร	คำตอบที่ท่านตัดสินใจเลือก		
	ลำดับหนึ่ง	ลำดับสอง	ลำดับสาม
1. แนวคิดดี แต่ถ้าปรับเรื่องการเขียนให้ถูกฉันทลักษณ์จะดีมาก ลองไปแก้มาให้ครูดูอีกที			
2. อ่านแล้วคลายเครียดดีมาก ครูจะเอาไปแสดงไว้หน้าห้องให้คนอื่นได้เห็นด้วย			
3. เขียนอะไรมาไม่ได้เรื่อง ที่ครูสอนเรื่องฉันทลักษณ์เข้าใจบ้างหรือไม่			

ขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบวัดฉบับนี้

ตาราง 12 คำน้่านักคะแนนการตอบ

สถานการณ์	คำน้่านักคะแนน		
	ตอบ 1	ตอบ 2	ตอบ 3
1	1	2	3
2	1	2	3
3	1	2	3
4	1	2	3
5	1	3	2
6	1	2	3
7	2	1	3
8	1	2	3
9	1	2	3
10	1	2	3
11	1	3	2
12	1	3	2
13	2	1	3
14	1	2	3
15	3	2	1

สถานการณ์	คำน้่านักคะแนน		
	ตอบ 1	ตอบ 2	ตอบ 3
16	2	3	1
17	2	1	3
18	1	3	2
19	3	2	1
20	2	1	3
21	3	1	2
22	1	3	2
23	1	3	2
24	2	1	3
25	1	2	3
26	1	3	2
27	3	1	2
28	2	3	1
29	2	1	3
30	3	2	1